

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

13. 2. So	Masopust na Zlobici
19. 2. Pá	Rada plemenných knih ovcí, Zlobice
20. 2. So	Krajské shromáždění Moravskoslezského krajského sdružení
26. 2. Pa	Krajské shromáždění Kraje Vysočina
26. 2. Pá	Krajské shromáždění Pardubického krajského sdružení
27. 2. So	Krajské shromáždění Libereckého krajského sdružení
05. 3. Pá	Krajské shromáždění Zlínského krajského sdružení
06. 3. So	Krajské shromáždění Královéhradeckého krajského sdružení, Zlích u Barunky
12. 3. Pá	Krajské shromáždění Jihomoravského krajského sdružení, Zlobice
13. 3. So	Krajské shromáždění Jihočeského krajského sdružení
20. 3. So	Vítání jara na Zlobici
20. 3. So	Krajské shromáždění Plzeňského krajského sdružení
22. - 24. 3.	Kurz stříhačů ovcí I., Nový Přerov
24. - 26. 3.	Kurz stříhačů ovcí II., Nový Přerov

AKTUALITA

Vážení chovatelé,

jak jistě víte, došlo v roce 2020 ke změně při vyřizování dotací pro chovatele ovcí a koz, které jsou administrovány naším Svazem. Týká se to dotací, které mají vztah ke šlechtění a plemenitbě ovcí a koz, především dotací na kontrolu užítkovosti, na vedení plemenných knih, na plemenné berany a kozly, na produkci beranů a kozlů a na testaci. Od letošního roku jsou tyto dotace vyřizovány Státním zemědělským intervenčním fondem, do roku 2019 je vyřizovalo Ministerstvo zemědělství. V těchto dnech jsme se dozvěděli, že z důvodu zajištění maximálních sazeb těchto dotací pro chovatele plánuje Státní zemědělský intervenční fond vyplatit tyto dotace až v lednu 2021!

Uvedené dotace tedy pravděpodobně nedostanete do konce letošního roku, budou vyplaceny později, ale dotace budou vyšší, než pokud by se toto opatření neudělalo.

Uvedená změna se netýká dotací na genetické zdroje ovcí a koz, tedy na šumavky, valašky, bílé a hnědé kozy. Tyto dotace budou administrovány tak jako dosud a jejich výplata bude provedena do konce roku 2020.

Ing. Vít Mareš

Autor fotografie: Ivana Pokorná

OBSAH

Kontakty	2
Úvodník	
Úvodník	3
Ze života Svazu	
POZOR – ZMĚNA ADRESY	3
Test výkrmnosti a jatečné hodnoty 2019	3
Žebříčky bahnic a beranů	4
Reprodukční výkonnost jednotlivých stád ovcí v kontrole užítkovosti v roce 2019	32
Aukční přehlídky beranů a kozlů v roce 2020	35
První šlechtitelský chov plemene lacaune	35
Z domova	
Elitní nákupní trh romanovských beranů	39
Klasifikace v době covidové	40
Tradiční nákupní trh kozlů v Nezvěsticích	42
První on-line dražba beranů	43
Pasení, neboli ovládní ovcí pomocí ovčáckého psa v roce 2020	43
Podzimní kurz stříhání ovcí na Zlobici	44
Jak je u nás	
Otto Chovanec, šlechtitelský chov ovcí plemena texel	45
Halfarovic farma chovatelky Anny Halfarové z Bohuslavic	46
Pořád je co se učit	
Parazitární infekce ovcí a koz	47
Řízení zdraví stáda ovcí, koz v zimním období s důrazem na riziko výskytu ketózy	47
Prase divoké jako záhadný predátor ovcí	50
Čtenáři nám píší	
Příběh zemědělce Honzy a jeho souseda	52
Kuchařské okénko	
Jehněčí kolínko s bramborovou kaší a špenátem	53
Úřední deska	
Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2021	54
Nákazová situace u malých přežvýkavců	55
Zápis z jednání Spolkové rady SCHOK z.s.	58
Otevřený dopis panu RNDr. Františku Pelcovi	63
Kalendárium 2021	
Termíny akcí na rok 2021	64
Společenská rubrika	
Gratulujeme jubilantům	66
Sedmdesátiny Ing. Jaroslava Adama	67
Velký ovčák	67
Další významná výročí v rodině Honzy Macků	68
Pavel Strnad	68
Věcný rejstřík 2020	69
Jmenný rejstřík 2020	71
Inzerce	72

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
e-mail: info@schok.cz, www.schok.cz
IČO 63109859, DIČ CZ 63109859
Bankovní spojení: Sberbank 4100004058/6800

vedení plemenných knih ovcí

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
Hana Vystrčilová, tel.: 777 754 801
e-mail: pkovce@schok.cz

vedení plemenných knih koz

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko pod Medníkem
Šárka Kořínková, tel.: 777 754 813
e-mail: pkkoz@schok.cz

Předsednictvo SCHOK z.s.**Předseda**

Ing. Vít Mareš, tel.: 777 754 800, e-mail: mares@schok.cz

1. místopředseda

Ing. Tomáš Klíma, tel.: 602 321 507,
e-mail: farma.klima@seznam.cz

2. místopředseda

Ing. Martin Hošek, Ph.D., tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@schok.cz

Ředitel

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821, e-mail: huml@schok.cz

Spolková rada SCHOK z.s.

Ing. Vít Mareš, Ing. Tomáš Klíma, Ing. Martin Hošek, Ph.D.

Středočeský kraj

Petr Kříž, tel.: 603 825 187, e-mail: ovce.pk@seznam.cz

Jihočeský kraj

Ing. Jan Vejčík, tel.: 721 100 001, e-mail: info@puvodnivalaska.cz

Plzeňský a Karlovarský kraj

Ing. Karel Krátký, tel.: 777 754 325, e-mail: kkratky@atlas.cz

Ústecký kraj

Jan Hála, tel.: 777 826 300, e-mail: janhala@seznam.cz

Liberecký kraj

Pavel Sokol, tel.: 603 276 692, e-mail: sokolsuffolk@seznam.cz

Královéhradecký kraj

Milan Domáň, tel.: 731 171 843, e-mail: doman.zernov@centrum.cz

Pardubický kraj

MVDr. Jiří Štros, tel.: 604 864 441,
e-mail: stros.holice@seznam.cz

Vysočina

Ing. Jaromír Dobrovolný, tel.: 732 281 077,
e-mail: jaromirdobrovolny@centrum.cz

Jihomoravský kraj

Ing. Vladislav Vítek, tel.: 777 247 137,
e-mail: oviservis@seznam.cz

Zlínský kraj

Pavel Slovák, tel.: 606 951 454, e-mail: slovak.pavel@volny.cz

Moravskoslezský kraj

Martin Carbol, tel.: 724 838 791, e-mail: 321.martin@seznam.cz

Předseda PKO

Ing. Martin Hošek, Ph.D. tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@schok.cz

Předseda PKK

Ing. Richard Konrád, tel.: 777 754 802,
e-mail: konrad@schok.cz

Revizní komise Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.**Předseda**

Ing. Petr Kotlaba, tel.: 731 159 641, e-mail: kotlaba@agrotrans.cz

Členové RK

Ing. Antonín Vejčík, CSc., tel.: 604 519 649, e-mail: vejcik@zf.jcu.cz
Ladislav Onderka, tel.: 777 754 816, e-mail: onderkal@seznam.cz
Igor Sikora, tel.: 604 249 232, e-mail: igor.sikora@centrum.cz
Eva Uxová, tel.: 603 468 254, e-mail: evaux@volny.cz

ZPRAVODAJ SVAZU CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ z.s.,**vydává:**

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., zapsán ve spolkovém registru Krajského soudu v Brně, oddíl L, vložka 5270,

redakce: SCHOK z.s., Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice, www.schok.cz, e-mail: info@schok.cz,

evidováno u Ministerstva kultury ČR pod č. MK ČR E 12925

ISSN 1213-371X

Neprodejně! Zpravodaj je určen členům Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.,

roční členský příspěvek SCHOK z.s. je 450 Kč, příspěvky na rok 2021 můžete poukázat na účet Svazu u Sberbank 4100004058/6800

(variabilní symbol Vám bude přidělen po dohodě s redakcí – Mgr. Šárka Dvořáková)

nebo je zaplatit složenkou.

Redakce zpravodaje nezodpovídá za obsah inzerátů.

Redakční rada:

Ing. Vít Mareš, Prof. Ing. František Horák, CSc., Ing. Jiří Huml, Ing. Tomáš Klíma,
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Mgr. Iva Oukropcová – redaktor

Grafická úprava a tisk:

SET SERVIS centrum reklamy a tisku s.r.o., Helvíkovice 113, 564 01 Žamberk, e-mail: studio@setservis.cz, www.setservis.cz

Distribuce:

5P Agency, Pražákova 876/66, 639 00 Brno

Do tisku předáno 8. 12. 2020, náklad 1 300 ks

■ ÚVODNÍK

Pozornému čtenáři Zpravodaje jistě neunikla důležitá informace, která se týká změn adres obou kanceláří - jak brněnské, tak i pražské. K tomu si dovolím malé vysvětlení.

Jako nájemci nebytových prostor na Ptašinského v Brně jsme dostali nečekaně od nového majitele nemovitosti výpověď. Na nově vzniklou situaci zareagovalo vedení Svazu rozhodnutím, že se brněnská kancelář přestěhuje na Zlobici, kde adaptujeme prostory pro dvě kanceláře. Proto si nezapomeňte, prosím, poznamenat novou adresu pro písemnou korespondenci. V souvislosti s touto změnou Předsednictvo koncepčně rozhodlo i o změně adresy pražské kanceláře. Tu najdete od ledna na nové adrese na Hradištku, kde si Svaz od Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. pronajal kancelářské prostory. A zároveň získal také souhlas s umístěním trvalého sídla Svazu v areálu ČMSCH, a.s. Tuto změnu budeme projednávat v dubnu 2021 na plánovaném Sjezdu delegátů.

Dalším důležitým mezníkem v naší práci bylo spuštění nových webových stránek - **www.vlktravunezere.cz**. Využívám této příležitosti, abych touto cestou poděkoval za velký kus odvedené práce Ing. Tomáši Havrlantovi a webmasterovi Vilému Faigelovi. Děkujeme. Tím ale naše spolupráce nekončí. Naopak. Rozvíjí se a prohlubuje. Cílem společného úsilí je pravdivě a nezkresleně informovat veřejnost o stavu neomezené ochrany velkého predátora na úkor chovatelů ovcí se všemi důsledky. Zároveň na těchto stránkách budeme i nadále přinášet aktuální informace ze světa, ale především z evropského kontinentu.

Po loňském roce lze jen těžko předvídat, co bude. Ale jedno je jisté. Na konci každého, byť dlouhého tunelu, je vidět světlo. V tuto dobu asi pro mnoho z nás je malé. Ale pevně věřím, že projetím této doby se dočkáme času, kdy se opět nadechneme bez roušek při vzájemných setkání na chovatelských akcích v jednotlivých krajích.

Závěrem mi dovoluji, abych jménem vedení Svazu popřál všem našim členům, chovatelům, jejich rodinným příslušníkům, obdivovatelům oveček a kozenek pevné zdraví, dobrou mysl a pohodu v novém roce 2021.

Ing. Jiří Huml

■ TEST VÝKRMNOSTI A JATEČNÉ HODNOTY 2019

Test výkrmnosti a jatečné hodnoty (VJH) se v loňském roce uskutečnil u tří chovatelů. U těchto tří chovatelů se testovalo i v minulých letech. Ledva proto, že je zajímavá, jaký další přínos pro ně mají plemeničky, kterými připouští, ledva i proto, že pro testaci dokážou vytvořit podmínky, tj. připouští nejméně dvěma plemeničkami a dají po každém z nich dohromady šestici beránků.

Je potěšitelné, že se o testaci zajímají chovatelé kombinovaných plemen, ale testovat bychom potřebovali i další plemena (hlavně masná) a zejména jejich křížence (s kombinovanými, dojnými a plodnými), abychom našli návod, jaké kombinace vytvářet a jak je co nejlépe zpeněžit. V loňském roce se do testu zapojili plemena merinolandschaf (ML),

■ POZOR - ZMĚNA ADRESY

Vážení chovatelé, věnujte prosím pozornost této podstatné změně pro korespondenci se Svazem. Od 1. 1. 2021 budou platit tyto nové korespondenční adresy:

pro plemenné knihy ovcí a administrativu (Brno)

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.
Zlobice ev. č. 55
Malhostovice
666 03

pro plemennou knihu koz (Praha)

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.
Chovatelů 500
Hradištko pod Medníkem
252 09

Pevná linka 541 243 481 již nebude funkční. Obracejte se se svými dotazy na níže uvedené telefonní kontakty:

Plemenné knihy ovcí:	777 754 801	Hana Vystrčilová	pkovce@schok.cz
Plemenná kniha koz:	777 754 813	Šárka Kařínková	pkkoz@schok.cz
Šlechtění ovcí a koz:	777 754 802	Ing. Richard Konrád	konrad@schok.cz
Dotace, členské příspěvky, administrativu:	775 702 165	Mgr. Šárka Dvořáková	dvorakova@schok.cz

ZMĚNA VÝŠE ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ NA ROK 2021

Podle usnesení členské schůze - shromáždění delegátů Svazu 29. 7. 2020 je upravena výše členských příspěvků na 450,- za rok. Pamatujte prosím na tuto změnu při platbě na letošní rok. Vaše variabilní symboly zůstávají stejné jako v minulých letech, jsou nezbytné pro identifikaci vaší platby.

Děkujeme za pochopení
Kancelář SCHOK z.s.

zwartbles (ZW) a romney (K), celkem bylo otestováno 7 skupin potomků plemenných beránů.

Pohled do tabulky je ale přesto optimistický. Všechna testovaná plemena a skupiny nevybočují od toho, na co jsme u nich byli zvyklí v minulých letech. Vzácně, s výjimkou jedné skupiny u plemene merinolandschaf, jsou všechny skupiny věkově vyrovnané a vejdu se do asi desetidenního rozpětí. Tím ale jejich skutečná vyrovnanost v podstatě končí. Respektive, pro každé plemeno se nabízí porovnání toho typického, co každé z nich může nabídnout a kde v jejich chovu nalézt jejich přednosti a pozitiva. Komentovat tabulku, kterou si každý může prohlížet a srovnávat v ní uvedené údaje, proto nebudeme, ale zaměříme se na takzvaný produkční systém, ve kterém jsou jednotlivá plemena chována. To bude možná pro čtenáře poučnější. Je možné, že můžeme být nařčení, že srovnáváme hrušky s jablky, ale možná to bude

pro interpretaci údajů v tabulce lepší a spravedlivější řešení. Testování beránci se totiž narodili od prosince – ledna (ML) do začátku května (K), byli odchováni v různých podmínkách a pokud se někdo rozhoduje pro chov nějakého plemene i na základě výsledků testu výkrmnosti, může pro něj být tato informace poučná.

Plemeno ML je reprodukčně velmi plastické, zejména co se týká jeho schopnosti zabřezávat i v mimosezónním období, proto ho chovatelé používají pro celoroční produkci jehňat, s více termíny bahnění. Tato konkrétní skupina se narodila ve stáji na přelomu roku, byla proto odchována po většinu doby svého nejintenzivnějšího růstu pod matkami ve stáji, s přístupem do výběhu. Na pastvu se dostali nedlouho před porážkou, která byla v polovině května.

U plemene ZW o jeho výsledcích výkrmnosti a jatečné hodnoty víme, testy VJH jsou u něj k dispozici pravidelně od roku 2014. Prezentované výsledky jsou od beránců narozených ve stáji v průběhu měsíce března, odchovaných s matkami asi polovinu života ve stáji s příkrmem a polovinu na pastvě.

Beránci plemene K se narodili maminkám na pastvě koncem dubna, několik i v květnu, byli odchováni na pastvě s matkami a byli stále na pastvě i po svém odstavu a stejně jako u předešlých skupin, coby nevhodní do chovu, skončili na jatkách.

Pokud na hodnocené skupiny pohlédneme se znalostí i těchto informací, asi lépe oceníme dosažené výsledky, nebudeme se příliš nimrat v detailech na dvě desetinná místa a spíš se dokážeme rozhodnout při výběru plemene proto, aby co nejlépe vyhovovalo vašim podmínkám. A když ne rovnou plemene pro založení chovu, tak alespoň plemeníka toho plemene, aby i jeho potomstvo mohlo u vás na farmě dosáhnout srovnatelně příznivých hodnot VJH.

Ročně lze s podporou MZE, respektive SZIF, otestovat nejméně dvacet skupin beránců po otcích různých plemen. Doufáme, že se v příštích letech odhodlají i další chovatelé, zejména masných plemen.

Ing. Martin Hošek, Ph.D.
Předseda RPKO

Testace výkrmnosti a jatečné hodnoty ovcí - 2019

Beran - otec	Chovatel		Věk při porážce	Živá hmotnost	Přírůstek	Průměrný denní přírůstek	Zmasilost SEURÓP	Protučnělost SEURÓP	Podíl ledv. loje %	Podíl kýty %	% masa v kýtě	% kostí v kýtě	% tuku v kýtě	Plocha kotlety - cm ²
Zbyšek	Hošek	Průměr	138,33	43,60	290,69	45,97	4,00	2,67	0,45	33,83	75,98	22,09	1,92	14,57
ZBS-0001		Sm.odch.	6,80	4,38	36,60	0,81	0,00	0,61	0,10	0,69	1,35	1,72	0,75	2,34
Záblesk	Hošek	Průměr	135,00	39,20	264,82	43,61	4,00	2,33	0,43	34,17	76,17	22,07	1,76	12,55
ZAL-0019		Sm.odch.	5,62	4,67	36,32	1,34	0,00	0,52	0,07	0,79	1,06	1,00	0,94	2,07
Zoubek	Hošek	Průměr	134,33	37,53	253,34	46,38	4,08	2,17	0,34	33,51	75,85	22,80	1,35	12,75
ZOU-0094		Sm.odch.	5,72	3,73	25,82	1,03	0,20	0,26	0,09	0,85	0,41	0,53	0,55	2,34
Wirtemberk	Vítek	Průměr	137,67	33,33	216,66	45,29	3,83	3,50	0,45	34,12	73,59	23,23	3,18	11,67
WIR-0029		Sm.odch.	2,42	2,41	16,27	2,34	0,41	0,55	0,09	0,87	1,37	1,56	0,43	1,74
Rumba	Vítek	Průměr	119,17	32,83	246,98	45,58	4,00	3,67	0,41	33,65	73,48	23,36	3,17	12,45
RUM-0001		Sm.odch.	9,37	3,00	26,67	1,37	0,00	0,52	0,09	0,67	1,38	1,41	0,89	1,35
Ronald	Šeliga	Průměr	142,83	35,42	224,64	38,06	2,92	3,25	0,71	33,67	70,69	27,06	2,25	10,39
RON-0001		Sm.odch.	6,27	3,77	35,64	2,27	0,38	0,42	0,06	0,90	0,45	1,00	0,61	1,83
Lily	Šeliga	Průměr	143,00	41,77	267,79	40,87	3,58	3,58	0,97	32,43	71,05	26,16	2,79	12,02
LIL-0014		Sm.odch.	5,90	4,77	33,95	0,81	0,49	0,38	0,08	0,51	1,10	0,91	0,58	1,34

■ ŽEBŘÍČKY BAHNIC A BERANŮ

Vážení chovatelé, v přehledech, které jsme pro Vás připravili, najdete nejlepší zvířata a jehňata jednotlivých plemen, u kterých se počítají plemenné hodnoty podle hodnoty selekčního indexu - Celkové plemenné hodnoty. Pro porovnání uvádíme u jednotlivých zvířat zpracované Relativní plemenné hodnoty, a to jak celkové, včetně pořadí v rámci skupin u jednotlivých plemen a přidělených tříd,

tak i dílčí plemenné hodnoty všech posuzovaných užitkových vlastností.

Uvedené hodnoty jsou zpracované z dat, které jsme měli k dispozici koncem října 2020.

Toto porovnání u všech zvířat podle jednotlivých stád v kontrole užitkovosti najdete na našich stránkách v sekci plemenných hodnot ovcí.

Ing. Vít Mareš

AUKČNÍ PŘEHLÍDKY BERANŮ A KOZLŮ V ROCE 2020 - JINAK

Vážení čtenáři,

dovoluji mi, abych v krátkosti zhodnotil pořádání a průběh letošních bonitačních přehlídek plemenných beranů a kozlů. Na jarní období (duben až červen) bylo naplánováno uspořádat 12 klasifikací beranů a kozlů. Díky nástupu pandemie koronaviru byl vládou České republiky nařízen zákaz konání veškerých veřejných akcí. Vedení Svazu muselo proto vyřešit, jak zajistit klasifikace plemenů. Bylo rozhodnuto, že se budou berani a kozli, kteří byli přihlášení na tyto jarní klasifikace, hodnotit přímo doma u chovatelů. Po dohodě předsedů obou Rad plemenných knih byli vybráni hodnotitelé, kteří tuto činnost zajistí. Ing. Konrád poté zpracoval rozpis chovů a plemenů, které postupně hodnotitelé objednou a provedou klasifikaci.

Ing. Milan Dvořák zajistil hodnocení v Ústeckém a Karlovarském kraji. V jedenácti chovech ohodnotil 42 beranů a 2 kozly. Ing. Antonín Vejčík zajistil hodnocení v Plzeňském a částečně Jihočeském kraji. Ve dvanácti chovech oklasifikoval 44 beranů a 4 kozly. Ing. Ladislav Strnad hodnotil ve Středočeském a Jihočeském kraji. V devíti chovech oklasifikoval 10 beranů a 11 kozlů. Ing. Richard Konrád hodnotil v Libereckém, Královéhradeckém a Středočeském kraji. Ve dvanácti chovech ohodnotil 31 beranů a 27 kozlů. Pardubický a Jihomoravský kraj připadl Ing. Vítu Marešovi. V šesti chovech ohodnotil 6 beranů a 8 kozlů. Vysočinu a částečně Jihomoravský kraj zajistil Ing. Martin Hošek. V sedmi chovech ohodnotil 10 beranů a 12 kozlů. Zlínský kraj hodnotil Ing. Tomáš Janoš, který ve čtyřech chovech oklasifikoval 8 kozlů. Moravskoslezský a Olomoucký kraj zajistil Ing. Michal Milerský, který v pěti chovech ohodnotil 31 beranů a 7 kozlů. Dovoluji mi, abych touto cestou poděkoval všem hodnotitelům a také šlechtitelům Svazu, kteří najezdili stovky kilometrů, aby zajistili toto hodnocení. Poděkování patří také chovatelům, kteří měli velmi dobře připravené podmínky pro zajištění objektivního posouzení plemenů.

Po uvolnění podmínek pro pořádání akcí, od poloviny června, probíhaly klasifikace dle stanoveného harmonogramu. Do začátku října bylo uspořádáno 21 klasifikačních přehlídek

Přehlídka kozlů v Sosnové

bez žádného omezení. Bohužel v říjnu nastoupila druhá vlna epidemie. Z tohoto důvodu byla zrušena Celostátní výstava ovcí a koz v Lysé nad Labem a říjnová přehlídka anglonubijských koz v Sedlčanech. Ostatní naplánované přehlídky se podařilo uspořádat, ale ve velmi omezeném režimu a bez přítomnosti veřejnosti. Chovatelé byli zváni se zvířaty na přehlídky na předem určený čas, aby byl dodržen stanovený počet lidí na jednom místě, jak bylo nařízeno vládou ČR. Takto proběhlo 11 přehlídek.

Vážení čtenáři, s počty oklasifikovaných beranů a kozlů za rok 2020 vás seznámíme v příštím čísle Zpravodaje, protože v době psaní tohoto článku nás ještě čekalo uspořádat dvě bonitační přehlídky. Závěrem mohu říci, že tento rok byl díky pandemii Covid 19 výjimečný. Myslím si, že všechna opatření, která jsme museli v rámci nařízených podmínek udělat a řadu přehlídek zrušit, i když klasifikace proběhly u chovatelů doma, nenahradí v ničem vzájemné porovnávání zvířat na přehlídkách a hlavně přátelská setkání lidí se stejným zájmem a koníčkem.

Ing. Richard Konrád
Foto k článku: Ing. Milena Krejzová

PRVNÍ ŠLECHTITELSKÝ CHOV PLEMENE LACAUNE

Přestože byl 21. říjen letošního roku celý uplakaný, na Statku Horní Dvorce s.r.o. ho jistě budou hodnotit jako den úspěšný a asi na něj budou dlouho vzpomínat. Na farmě manželů Dubových jsme totiž po dlouhé době uznávali nový šlechtitelský chov. Událost to byla o to slavnostnější, že se jedná o první šlechtitelský chov plemene lacaune v České republice, přitom chov největší a dalo by se říci i nejprogresivnější. Posuďte sami.

Podnik hospodaří na celkem 140 ha zemědělské půdy. Výrobní oblast je pro chov ovcí typická, bramborářská, průměrná nadmořská výška je 600 m n. m., průměrná roční teplota je 7 °C.

Chov plemene lacaune byl na farmě v Horních Dvorcích založen v roce 2010 importem 40 jehnic a jednoho berana linie Linux z Francie, dalších 20 jehnic bylo nakoupeno ze Slovenska. V roce 2011 se stádo rozšířilo o dalších 100 jehnic z Francie a dalších 20 kusů ze Slovenska. Od tohoto posledního importu je v chovu uplatňovaný uzavřený obrat stáda. Při uznávání šlechtitelského chovu bylo na farmě aktuálně: plemenných beranů 27 kusů, bahnic 419 kusů, jehnic 140 kusů a aukčních beránků 74 kusů.

Chov je zaměřen na produkci mléka pro vlastní faremní mlékárnu s denní kapacitou až 1 000 l mléka, sortiment výrobků je obrovský, od pasterovaného ovčího mléka do kávy po skvělé čerstvé a zrající sýry. Významným zdrojem příjmu je i produkce plemenného materiálu, a to jak jehnic, tak zejména plemenných beranů pro trh domácí i zahraniční.

Vnitřní prostory stájí

Prohlídka farmy

Ovce plemene lacaune ve venkovní stáji

Uznávací řízení probíhalo v hospůdce na statku

Samochodný krmný vůz

Dojné ovce na pastvě

Krmný pás

Dvorecké goudy

Venkovní ustájení dojných ovcí

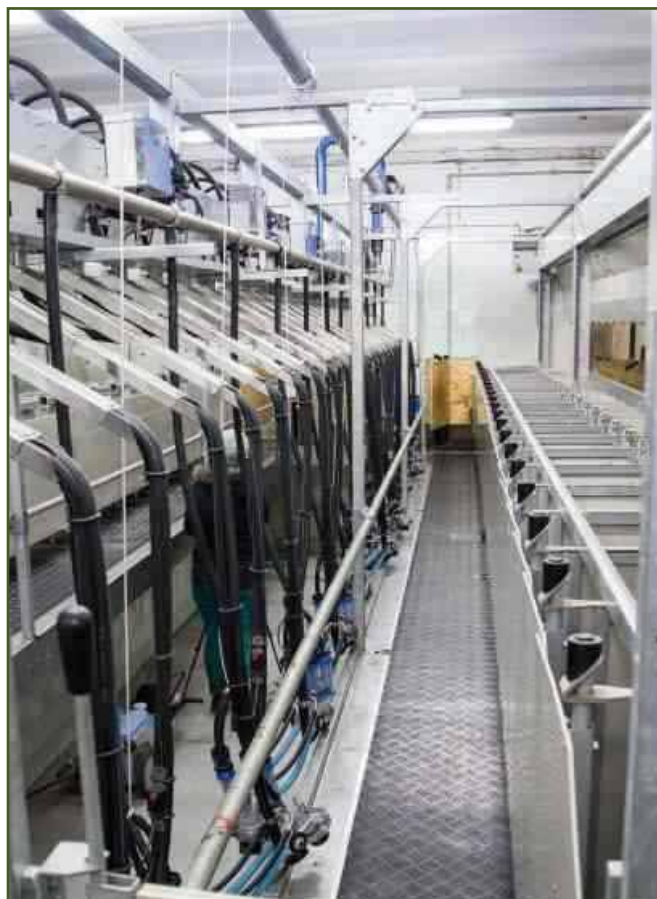
Plemeníci po ostříhání

Ing. Mareš a Ing. Hošek, Ph.D. předávají manželům Dubovým certifikát

Ovce na pastvě

Dojírna

Chov ovcí probíhá intenzivním způsobem, spolu s maximálním využitím výborného genetického stáda, při zrychleném způsobu reprodukce. Pripouštění probíhá celkem třikrát ročně se zapojením hormonální synchronizace a inseminace

čerstvým ředěným spermatem, k dispozici mají ale i importované mražené inseminační dárkami nejlepších francouzských plemenů.

Zhodnocení stáda ovcí:

Kategorie ovcí	Celkem	ER	EA	Eb	I.	II.
Plem. beraní	27 ks		14		8	5
Plem. beraní	%		52		30	18
Bahnice	419 ks	76	134		119	90
Bahnice	%	18	32		29	21

Věková struktura základního stáda:

	Do 2. roku	2leté	3leté	4leté	starší	Celkem
Bahnic ks	40	98	155	77	49	419
%	10	23	37	18	12	100

Výsledky kontroly užítkovosti:

Kontrolní rok	Počet ks	Produkce mléka v kg	Obsah tuku v %	Produkce tuku v kg	Obsah bílkovin v %	Produkce bílkovin v kg	Obsah laktózy v %
2019	351	384	5,54	21,27	5,57	21,39	4,9
2018	292	429	5,21	22,35	5,51	23,64	4,9
2017	210	383	5,85	22,41	5,73	21,95	4,8
2016	177	349	6,62	23,10	5,56	19,40	4,9
2015	178	444	5,97	26,51	5,65	25,09	4,9

Výsledky kontroly užítkovosti plemene v ČR:

Kontrolní rok	Počet ks	Produkce mléka v kg	Obsah tuku v %	Produkce tuku v kg	Obsah bílkovin v %	Produkce bílkovin v kg	Obsah laktózy v %
2019	862	326	5,96	19,42	5,61	18,29	4,8
2018	689	369	5,72	21,11	5,51	20,34	4,9
2017	504	336	6,47	21,74	5,80	19,49	4,8
2016	432	340	6,56	22,30	5,52	18,76	4,8
2015	411	371	6,22	23,08	5,68	21,07	4,9

Výsledky reprodukčních ukazatelů v chovu oproti ČR:

Rok	Plodnost H.Dvorce v %	Plodnost v ČR v %	Odchov H.Dvorce v %	Odchov v ČR v %
2019	161,4	156	99,1	116,2
2018	182,2	163	145,6	163
2017	173,2	170,4	120,4	144,4

Jak bylo napsáno výše, ve stádě se uplatňuje jak přirozená plemenitba, tak umělá inseminace. Od roku 2019 se zlepšuje management reprodukce využitím moderních biotechnických metod v sezónním i mimo sezónním pripouštění s využitím hormonální synchronizace. Inseminuje se především čerstvými dárkami z vlastních beranů, ale i importovanými mraženými dárkami nejlepších francouzských plemenů.

Připouští se v zimním, jarním a podzimním termínu pouze nejlepšími plemeny s nejlepším genetickým potenciálem. Od založení chovu ovcí lacaune farma spolupracuje s francouzskou inseminační stanicí GID Lacaune (oblast Roquefort). Spolupráce zahrnuje konzultace postupu šlechtění, zhodnocení selekčních parametrů a celkového zlepšení managementu chovu ovcí.

Šlechtění stáda se zaměřuje na zlepšování jak užitkových vlastností (celkový nádoj mléka, obsah mléčných složek v mléce, nízké somatické buňky), tak funkčnosti jejich exteriéru, jako je postavení končetin, tvarové vlastnosti vemene, dlouhověkost zvířat a celkové fitness zvířat.

Kontrolu užitkovosti provádí ve stádě Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., jmenovitě její šlechtitel Ing. Ladislav Strnad.

Ovce jsou ustájeny v prostorných stájích ve dvou sousedících vesnicích, v Horních Dvorcích a Palupíně, za využití moderních technologií s maximálním ohledem na welfare ovcí. Stáje jsou vybaveny moderními krmnými pásy francouzské firmy Albouyequipment. Statek Horní Dvorce má i zastoupení této firmy a provádí montáž této progresivní technologie u nás i v okolních zemích. Farma se snaží jít s dobou, a tak zakládání krmiva zvířatům probíhá pomocí samojízdného krmného vozu Siloking E-track, tzn. že stroj je na elektrický pohon. K oběma stájím přiléhají i rozsáhlé pastviny. Krmivová základna se skládá z vojtěškové a jetelové siláže, sena, slámy a jadrných krmiv. Většina krmiv je z vlastní produkce, část je nakupována.

Laktující ovce jsou chovány ve stájích intenzivním způsobem a ovce mimo laktaci jsou pasené na vlastních pastvinách. Jehňata jsou odchovávána za využití mlezivového a mléčného automatu a je u nich aplikován časný odstav.

Zdravotní stav stáda je výborný. Krajská veterinární správa pro Jihočeský kraj potvrdila, že jsou ve stádě pravidelně a řádně prováděné zdravotní zkoušky dle Metodiky kontroly zdraví a nařízené vakcinace. O této skutečnosti svědčí i to,

že je ze stáda pravidelně exportováno mnoho plemenů do řady států, zejména na Slovensko, do Rakouska, Chorvatska, Polska nebo Maďarska.

Přes složitosti dnešní doby jsme dokázali složit hodnotící komisi, která pracovala ve složení: Ing. Martin Hošek, Ph.D., Ing. Vít Mareš a Ing. Ladislav Strnad. Přestože jsme v Horních Dvorcích pravidelnými hosty, zpravidla třikrát ročně tam totiž klasifikujeme ze stáje jejich kolekce plemenných beránků, tak jsme se zájmem shlédli celý provoz farmy, prohlédli si i zázemí, viděli jsme produkční stáje a stáje pro odchov jehňat. Na farmě je vidět, že do chovu ovcí investují mnoho prostředků a chtějí se posouvat kupředu ve všech směrech. Na základě předloženého rozboru stáda a dlouhodobě dosažených nadprůměrných výsledků stáda ve všech parametrech užitkovosti hodnotící komise rozhodla jednomyslně, že přiznává stádu ovcí plemene lacaune na Statku Horní Dvorce s.r.o. status šlechtitelského chovu.

V útulné faremní hospůdce jsme manželům Dubovým předali diplom a plakety, které si jistě vystaví na čestném místě, protože mohou být hrdí na odvedený kus práce. I nadále se budeme těšit na další příjemná setkání v Horních Dvorcích, protože jsou pro nás pravidelnou inspirací.

Za hodnotící komisi

Ing. Martin Hošek, Ph.D.
Ing. Ladislav Strnad

ELITNÍ NÁKUPNÍ TRH ROMANOVSKÝCH BERÁNŮ

Vzhledem k nepříznivé epidemiologické situaci se bohužel v letošním roce nemohl uskutečnit tradiční šampionát romanovských ovcí v Lysé nad Labem. Klub chovatelů romanovských ovcí byl ale natolik prozíravý, že již od léta měl naplánováno pro tento případ záložní řešení. Výbor klubu byl pevně rozhodnut uspořádat minimálně tradiční Elitní nákupní trh romanovských beránů. Chovatelé romanovských ovcí si opravdu neumí představit, že by ročník beránků 2020 neměl možnost porovnání na jednom místě ve stejný čas. A tak se v sobotu 10. října sešla většina producentů romanovských beránků v lokalitě Horní Bučice, kde klub v letech minulých pořádá jarní výstavy. Rozsáhlý travnatý venkovní prostor vyhovoval i aktuálním požadavkům na počet lidí, kteří se mohou sejít na jednom místě na jedné akci. Elitního nákupního trhu se zúčastnilo 42 beránků z průvodně 47 přihlášených. Hodnocení exteriéru se ujal jako obvykle Ing. Mareš. Z předvedených 42 beránků jich bylo 20 hodnoceno za exteriér známkou elita rekord, což jednoznačně svědčí o tom, že chovatelé romanovských ovcí drží kvalitu produkce plemenných beránů extrémně vysoko. I to je jistě důvodem zájmu zahraničních kupců o české romanovky. Jednoznačným přínosem pro tvrdou selekci budoucích plemenů je jistě i Klubem schválené hodnocení romanovských jehňat a romanovských prvniček. Klub také pravidelně zveřejňuje na svých stránkách lineární popis beránů, kteří byli schváleni do plemenitby. V početné a tvrdé konkurenci se vítězem ENT stal

ProVes Cameroon, 2. místo, chovatel Josef Šlejtr

Paradise Amos, vítěz ENT romanovských beránů s chovatelkou Michaelou Kvisovou

Hodnocení beránků aneb hodnotitel v akci

beran 81421053 Paradise Amos chovatelky Michaely Kvisové. Beran linie Romi, narozen z trojčat, jehož 100denní hmotnost byla úctyhodných 42,5 kg a hmotnost v den nákupního trhu (ve věku 6 měsíců) rekordních 72,5 kg. Beran vynikající stavby těla, širokého hrudníku i hřbetu, výborného osvalení. Druhou příčku obsadil beran 17733024 ProVes Cameroon, taktéž linie Romi, narozen z trojčat, hmotnost ve 100 dnech 34,9 kg. Beran je narozen po inseminaci mraženým spermatem, má výborné utváření končetin a skvělou tělesnou stavbou. Beránek je z chovu Ing. Josefa Šlejtra. Třetí pomyslnou příčku obsadil beránek 17736024 ProVes Crasat linie Ruslan téhož

Výběr šampiona ENT

chovatele. ProVes Crasat je beran výstavního typu s vysoce nesenou hlavou na vysoké noze, dokonalou harmonií tělesné stavby.

Celá akce byla i přes „bojové podmínky“ velmi vydařená, počasí nám přálo a všichni doufáme, že se za rok sejdem již na místě obvyklém – na výstavišti v Lysé nad Labem.

za výbor Klubu chovatelů romanovských ovcí
Libor Dobeš
Foto: Michaela Kvisová

KLASIFIKACE V DOBĚ COVIDOVÉ

Letošní rok byl velmi zvláštní a plný překvapení a omezení. Snažili jsme se s tím popasovat, jak jen to šlo. V květnu jsme zrušili Jarmark v Košařískách a berani se klasifikovali ze stáje. Naštěstí zvířat nebylo mnoho a hodnocení se zvládlo bez problémů.

Uvolnění, omezení... otázka, jak to proběhne na podzim? Záříjovou aukcí v Podvihově jsme zvládli na jedničku. Chovatelé mohli přijet, posedět, podebatovat a bylo to velmi milé setkání. Příchodem října znovu začala omezení z důvodu šíření covidu a bylo jasné, že Vendryně je v ohrožení. V Moravskoslezském kraji máme skvělé chovatele, a tak jsme se domluvili, že klasifikovat budeme dřív, než začnou platit omezení. Rychlá akce, hodnocení, prodej i kafe bylo J.

Poslední klasifikace už nás zasáhla a museli jsme dodržet nařízení vlády. Jenže co vlastně platí? Rozestupy, roušky, počty návštěvníků, žádní kupci... Zrušit klasifikaci jsem nechtěla, klasifikovat se musí, chovatelé potřebují berany na připouštění! Když kupující přijet nemohli, nafotil se fotokatalog plemenných beranů na prodej.

Zařazeno do tříd bylo celkem 38 beranů plemen SF, T, OD. Jediný beran T 93260 081 od p. Chovance byl hodnocen ER. 14 ks dostalo EA, 13 ks EB, 8 x IA, 1x IB a jeden byl vyřazen.

Šampionem elitního NT valašky se stal černý beran 11701 081 Javorník z chovu Jana Šimčíka. 9 beranů hodnoceno a rozděleno do tříd: 3ks v ER, 1ks EA, 5 ks EB.

Jedno portrétní foto...

Příprava nákupního trhu na Bludčice

Chtěla bych poděkovat našim chovatelům za vstřícnost a tolerantnost, za to, že věnují nemalé úsilí odchovu kvalitních chovných zvířat. Hodnotitelům Michalovi Milerskému a Tomáši Janošovi děkuji za trpělivost a objektivní posuzování. Všem, kteří pomáhají při organizaci, ať se jedná o pronájem místa, asistence při vážení a předvádění zvířata.

Těším se na vás v příštím roce, snad v lepších časech.
Daniela Dziková

Pečlivé hodnocení

Hodnotitelé dr. Milerski a Ing. Janoš se představují

Suffolci p. Sikory čekají na hodnocení

Berani texel pana Chovance přijíždějí

Valašský beran linie Ondráš.

Šampion valašské ovce - linie Javorník

Valašský beran linie Javorník

Valašský beran linie Ondráš

Valašský beran linie Soláň

■ DNE 8. 9. 2020 SE KONAL TRADIČNÍ NÁKUPNÍ TRH KOZLŮ V NEZVĚSTICÍCH

V pestré kolekci kozlů přihlízející viděli zástupce národních plemen - kozy bílé, hnědé a koz anglonubijské a búrské.

Kozlíky klasifikovali Ing. Věra Mátlová a Ing. Richard Konrád.

Ze závěrečného kola vybraných krasavců vzešli tři šampioni:

- Búrský kozel Gondol 7926038 pana Blažka ze Štichovic
- Anglonugijský kozel Claycrof 12862027 paní Korecké ze Živonína
- Hnědý kozel krátkosrstý 7999038 pana Balíčka ze Štáhlav.

Pěkné dopoledne rychle uteklo, chovatelé se podělili o novinky a po malém občerstvení, které, tak jako celý areál, připravila a zajistila místní organizace drobnochovatelů, se rozešli domů. Někteří už s novým kozlem.

Jana Pešičková

PRVNÍ ON-LINE DRAŽBA BERANŮ U PSTRUŽÍHO POTOKA

Žilina u Nového Jičína je určitě místem ovčáckých inovací. Zde v 90tých letech minulého století zaváděl Vladimír Biskup starší u nás tehdy průkopnický způsob celoročního chovu ovcí na pastvině. Na stejném hospodářství u Pstružního potoka, které mezitím převzal jeho syn Vladimír Biskup mladší, proběhl dne 10. 11. 2020 první „on-line“ trh beranů. Vzhledem k omezením spojeným s koronavirovou pandemií nemohla být zdejší klasifikace beranů volně přístupná pro veřejnost. K Pstružímu potoku přitom pravidelně přijíždějí zájemci o berany plemene suffolk nejen z tuzemska, ale i ze zahraničí, zejména ze Slovenska. Proto byly v tomto roce využity moderní komunikační technologie a pomocí videokonference mohli potencionální nakupující zhlédnout on-line nejprve hodnocení jednotlivých beranů a následně se zúčastnit i jejich dražby. Celkem bylo u Pstružního potoka oklasifikováno 48 plemených beranů. Je potěšitelné, že během dražby se pozornost kupujících z ČR, Slovenska i z Polska soustředila zejména na nejlépe ohodnocené berany zařazené do výsledných tříd ER a EA. První on-line dražbu beranů v Žilině u Nového Jičína lze tedy pokládat za vydařenou akci, která se určitě stala dalším významným milníkem v oblasti využívání telekomunikačních technologií v chovu ovcí. Vždyť ještě před zhruba sto léty vysílali karpatsští bačové do doliny signály pomocí trombit.

Ing. Michal Milerský, Ph.D.

Berani připravení k hodnocení

Šlechtitel Ing. Tomáš Jánoš během on-line dražby beranů

Sofistikované upevnění snímacího zařízení

Detail Tomášova ucha

PASENÍ, NEBOLI OVLÁDÁNÍ OVCÍ POMOCÍ OVČÁCKÉHO PSA V ROCE 2020

Tak jako asi všechny činnosti bylo i pasení v roce 2020 poznamenáno situací okolo Covid-19.

V tomto roce mělo proběhnout Mistrovství světa (World trial), to bylo původně odsunuto na rok 2021, ale dnes již bohužel víme, že ani v roce 2021 se konat nebude. Taktéž Mistrovství Evropy (Continental trial), byl pro tento rok zrušen.

V České republice se nám pár akcí zadařilo uspořádat, shrneme si zde některé soutěže z nejvyšší kategorie pasení.

Pod záštitou KPOP za podpory SCHOK z.s. se pořádaly 4 akce ze seriálu kvalifikací (KPOP nižší typy zaštiťuje jen výjimečně).

T. Fajmon a Kelt

Čára

V červenci byly uspořádány na farmě Tichá u T. Fajmona 2 běhy: rozhodčí K. Gleis (AT), ovce valašky, zúčastnilo se 14 týmů (psovod + pes), vítězem se stal J. Jaša s Cornym, druhý R. Holeček s Timem a třetí I. Jílková s Dot.

Začátkem srpna se konaly na farmě v Pavlínově u mladého začínajícího zemědělce J. Jaši, opět byly 2 běhy, rozhodčí H. Kienker (DEU), ovce racka, zúčastnilo se 14 týmů, vítězem se stal J. Jaša s Cornym, druhá D. Rájová s Gyfu a třetí R. Holeček s Tapem.

Koncem srpna proběhl Czech National s účastí pouze českých týmů. Jako náhrada za tradiční Czech Open, který bývá postaven na účasti velkého množství kvalitních zahraničních závodníků a slouží ke srovnání našich nejlepších psovodů se zahraničními. Proběhly na farmě Huníkov u P. Kryštofa, tentokrát byla soutěž složena ze 4 běhů: rozhodčí T. Nowakovski (POL), ovce německá černohlavá, zúčastnilo se 12 týmů, vítězem se stala D. Rájová s Gyfu, druhý R. Holeček s Timem a třetí J. Jaša s Cornym.

Sérii kvalifikací uzavřely 2 běhy v říjnu na farmě Malá Černoc u J. Hály: rozhodčí M. Chmiel (POL), ovce romanovka a její kříženci, zúčastnilo se 15 týmů, vítězem se stala Z. Černá s Bony, druhá T. Leciánová s Čárou a třetí R. Holeček s Tapem.

Celkem se tedy v rámci kvalifikací podařilo v roce 2020, navzdory neutěšené situaci, uspořádat 10 běhů, které budou použity pro výběr naší reprezentace. Pokud se tedy situace v Evropě zlepší a bude možné pořádat mezinárodní soutěže.

Za zmínku ještě stojí Mistrovství ČR pro psy BOC FCI (pod záštitou ČADPP) pořádané v září na farmě v Budišově nad Budišovkou u A. Kynclové: rozhodčí P. Szarvas (HU), ovce kříženky, zúčastnilo se 8 týmů, vítězem se stala T. Leciánová s Čárou, druhá D. Rájová s Gyfu a třetí J. Jaša s Cornym.

PODZIMNÍ KURZ STŘÍHÁNÍ OVCÍ NA ZLOBICI

I letos se nám, jakož již tradičně na podzim, podařilo uspořádat kurz střihání ovcí na Zlobici. Všichni tři jeho kurzisté to neměli vůbec jednoduché. Na dvou místech připravených ke střihání ovcí se střídali téměř bez přestávek. A pod vedením lektorů se snažili v teorii i praxi osvojit dovednosti potřebné k získání vlny. Ke konci kurzu již bylo vidět, že odhodlání lektorů jistě nebylo zbytečné. Kurzisté v přijatelném čase zvládli sklídit vlnu z ovcí již sami a kvalita jejich práce byla konkurence schopná.

Bischof Vlastimil

M. Rybníček a Jack

T. Leciánová a Čára

Mimo zmíněné proběhlo v ČR několik desítek soutěží v pasení různých kategorií, ať už pod záštitou spolků sdružených pod FCI, či mimo něj.

Dle FCI se pasení rozděluje do 2 kategorií, a to CS pro border kolie a TS pro ostatní plemena definována řádem. Pro obě kategorie uspořádaly spolky SPCZ a ČADPP zkoušky a závody všech kategorií (NHAT, HWT, IHT1, IHT2, IHT3).

Na rozdíl od FCI KPOP neomezuje účast v soutěžích plemennou příslušností nebo příslušností k plemenné knize, proto se kvalifikací může zúčastnit jakýkoliv pes, jehož psovod má trvalé bydliště v ČR.

Celkově se tedy dá říci, že rok 2020 byl vcelku úspěšný, a pevně věřím, že se povede navázat i v roce 2021.

Jan Hála

Foto: Kateřina Skopalová, Anna Zubatá

Noví střihači se svými učiteli, dr. Bařinou a V. Bischofem

■ OTTO CHOVANEC, ŠLECHTITELSKÝ CHOV OVCÍ PLEMENA TEXEL

Zemědělská usedlost se nachází na katastrálním území Frenštátu pod Radhoštěm v Moravskoslezském kraji. Leží v kotlině severního úpatí radhoštského pásma Moravskoslezských Beskyd, v nadmořské výšce 450 metrů nad mořem. Farma obhospodařuje necelých 7 ha zemědělské půdy s průměrným chovem 16 ks bahníc.

Stádo plemena texel vzniklo importem z Anglie v květnu 1998 nákupem 6 kusů bahníc, další stav byl doplněn vlastním odchovem, který se prováděl na bázi čistokrevné plemennosti. V roce 2006 byl uznán chov jako šlechtitelský. Plemenní berani do chovu byli nakupováni po dohodě se šlechtitelem ze šlechtitelských chovů pana Jaroslava Šrůtka z Nové Paky, Ing. Pavla Vávry z Hrusic a Ing. Antonína Hanáčka z Dvorců.

V chovu působily linie TURF, TEOFIL, TUREK, TISON, TEXT, TRUCK a TAXIS.

Dnes s odstupem vidím, že uvedení plemenní berani byli v mém chovu úspěšní a zlepšovali výsledky v přírůstkových a reprodukčních ukazatelích.

Do roku 2020 bylo vyprodukováno 146 plemenných beránek v elitních třídách. Za celou existenci se v chovu neprojevily žádné zdravotní problémy. V roce 2016 Krajská veterinární správa pro Moravskoslezský kraj udělila statut hospodářství ze zanedbatelným rizikem vůči klasické formě klusavky. Výsledky chovu byly oceněny dvakrát na Celostátní výstavě hospodářských zvířat v Přerově a v roce 2009 na Národní výstavě v Brně titulem Vítěz masných plemen.

Prosperitu chovu ovcí vždy podmiňovala ekonomická situace, která je z mého hlediska závislá především na státních dotacích. V zájmu vyšší rentability je důležité minimalizovat náklady na krmení, ošetřování a ustájení. Tohoto se dosahuje oplůtkovou pastvou a prodlužováním pastevního období co nejdéle do pozdního podzimu. Důležité je pastviny řádně ošetřovat, co čtyři roky provádím vápnění a přihnojení kompostem. Každý rok z jara provádím řádné provláčení porostu a u poškozených porostů provádím přísev. Úspěch mého chovu a docílených přírůstků vidím v řádně udržovaných pastvinách.

Co mi chov přináší? Uspokojení z vykonané práce a finanční přínos, který z větší části používám k vylepšení chovu. Také

je nutno zmínit, že nemalým přínosem je pro moji domácnost spotřeba jehněčího masa a výrobků, zejména uzenin. Nelze ani zapomenout, že za 22 let chovu vznikly vzájemné vztahy mezi chovateli a také přátelství.

Budoucnost svého chovu budu muset v příštím roce řešit pro svůj věk 84 let a zdravotní problémy. Budu rád, když si starost o chov, který jsem vybudoval, vezme za svou vnuk, který mi příležitostně pomáhá a byl by mým dobrým nástupcem.

Otto Chovanec

■ HALFAROVIC FARMA CHOVATELKY ANNY HALFAROVÉ Z BOHUSLAVIC

Naše malá rodinná farmička s chovem ovcí, koz a jedné krávy (Jersey) se nachází v malé vesničce u Opavy v Bohuslavicích. Hlavní náplní je prodej kozího mléka a kozích výrobků. Na farmě nabízíme také kravské mléko a výrobky z něj. Najdete u nás celou škálu domácích zvířat – od drůbeže po králíky, nechybí ani kočky a pes.

Hlavní je však chov koz plemen bílá a hnědá krátkosrstá koza. Kozy i kráva jsou u nás chovány pastevním způsobem, k tomu využíváme pastviny v okolí farmy. Ostatní krmení jako seno a jádro nakupujeme od místních drobných zemědělců.

Denně se u nás zpracují desítky litrů kozího mléka, ručně tradičními postupy, bez použití konzervačních látek a umělých přísad. Z kozího mléka děláme sýry – čerstvé, zrající, měkké i tvrdé. Vyrábíme čisté sýry bez příchutě i sýry kořeněné.

Kromě kozího mléka zpracováváme také mléko kravské. Vyrábíme z něj halfarovic nitě – pařené sýry, jogurty, tvaroh. Ručně sbíraná smetana je základem jemného domácího másla.

K myšlence vybudovat farmu zaměřenou hlavně na kozí výrobky nás přivedl stále větší zájem okolí o domácí produkty a kozí sýry. Oficiálně jako minisýrárna fungujeme od r. 2014, kdy jsme zdárně dostavěli sýrárnu a prokousali se legislativou. Od r. 2015 se pyšníme také regionální značkou Opavské Slezsko.

Anna Halfarová

Poznámka redakce: Možná vás překvapí, že chovatelku Annu Halfarovou jste mohli během podzimní vlny koronaviru potkat nejen na její farmě, ale i v opavské nemocnici, kde spolu s dcerou dobrovolnický pomáhala v covid centru. Má náš obdiv i úctu.

■ PARAZITÁRNÍ INFEKCE OVCÍ A KOZ - DOTAZNÍKOVÁ AKCE

O parazitech ovcí a koz jsme s chovateli diskutovaly na mnoha platformách. Formou přednášek na Výročních konferencích SCHOK, Workshopech na VÚVL v Medlánkách v Brně nebo na semináři na Zlobici. Skrze články ve Zpravodaji SCHOK a v časopisu Náš chov jsme představovaly optimální způsoby odčervování a zejména udržitelnosti účinnosti používaných anthelmintik.

Rozšíření jedné z nejnebezpečnějších hlístic ovcí a koz vlasovky slezové (*Haemonchus contortus*) v posledních letech sledujeme cíleně. Ukazuje se, že tato krevsající hlístice se vyskytuje ve většině chovů. K posouzení působení hemonchů na zdravotní stav ovcí a koz mohou chovatelé využít průvodce určením stupně anémie FAMACHA, který si bylo možné vyžádat na vedení SCHOK. Hemonchóza se projevuje chudokrevností a není provázena průjmy, které jsou typické pro střevní hlístice. Nejčastěji jsou však pastevní chovy sužovány smíšenými infekcemi parazitárních červů. Rozhodující vliv na výskyt parazitů má počet zvířat a velikost pastvin s možností jejich střídání.

Dlouhodobé používání účinné látky proti hlísticím levamizol přítomné v přípravcích Levitape a později First Drench

způsobilo vznik rezistence některých hlístic proti této látce. Tyto přípravky obsahují praziquantel účinný proti tasemnicím, ale pravidelná aplikace proti celkovému začervení i mimo období výskytu tasemnic několikrát ročně již více než 5 let stačila hlísticím na vznik rezistence u nás. V několika chovech jsme potvrdily i rezistenci na další účinné látky, jako jsou benzimidazoly a avermektiny. Proto doporučujeme chovatelům, aby cca 10 dní po odčervení zaslali vzorky trusu vybraných ovcí nebo koz jednotlivě (ne ve smíšeném vzorku) na parazitologické vyšetření k ověření účinnosti provedené aplikace.

Ochrana zvířat v pastevních chovech proti parazitům je zásadní problém zdravotní i ekonomický. Přivítaly jsme proto zájem nastupující generace a rozhodly se podpořit aktivitu středoškolské studentky, která se přidá k našemu sledování formou vyhodnocení dotazníku, který si pro vás s naší pomocí připravila. Dotazník lze stáhnout z webových stránek USKVBL <http://www.uskvbl.cz/cs/informace/tiskove-centrum/tisk-prohl>, můžete jej zaslat elektronicky nebo poštou na naše adresy uvedené v záhlaví textu dotazníku nebo shromáždit v kanceláři SCHOK, odkud si je vyzvedneme.

Těšíme se na spolupráci!
Barbora Pokludová, Eva Vernerová a Vlasta Svobodová

Dotazník najdete v příloze uprostřed tohoto čísla Zpravodaje.

■ ŘÍZENÍ ZDRAVÍ STÁDA OVCÍ, KOZ V ZIMNÍM OBDOBÍ S DŮRAZEM NA RIZIKO VÝSKYTU KETÓZY

S nástupem zimního období se u řady chovatelů ovcí a koz mění způsob organizace chovu s přechodem zvířat celodenně či částečně do ovčínů/stájí pro kozy. S přesunem zvířat jde souběžně i změna krmné dávky, omezení až úplné zastavení pastvy a příjem konzervovaného krmiva, sena a různého množství jadrného krmiva. Zvířata jsou také omezena v pohybu a zmenšuje se často jejich životní prostor včetně zhoršování zoohygienických podmínek. Současně se ale jedná o zvířata březí, jejichž nároky na prostředí a na množství a hlavně složení krmné dávky významně rostou.

Pokud bude příjem krmné dávky, resp. energie z ní, nižší, než je potřeba zvířat, hrozí u ovcí a koz buď v pozdní fázi březosti, nebo v časné fázi po porodu rozvoj metabolického onemocnění zvaného ketóza březích bahnic (acetonemie, toxémie březích plemenic). Podle zahraničních publikací se prevalence toxémie březích plemenic pohybuje mezi 6,5 až 37 %, zatímco prevalence subklinických ketóz před a po porodu pak u cca 14 % ovcí a koz. Nejčastěji se toto onemocnění vyskytuje u březích ovcí (mnohem méně často u březích koz) s vícečetnými plody – jednoduše řečeno jde o ketózu „z podvýživy“, ale nověji se s ní lze setkat i u plemenic naopak ve velmi dobré kondici (tlustá zvířata) před či nedlouho po porodu – tj. jde o „ketózu z tloušťky“.

Nejjednodušším ukazatelem toho, zda byl přísun základních živin v poslední době dostatečný, je aktuální výživný stav zvířete. Ten by měl být u bahnic i koz v polovině březosti optimálně na skóre 3 a tato kondice by se měla držet na stejné úrovni, případně mírně zvyšovat (maximálně však na skóre 3,5) až do porodu. Výživu, resp. tělesnou kondici zvířat je potřeba průběžně sledovat, kontrolovat (u ovcí ale nikoli pohledem = na

vlnu, ale pohmatem!) a přizpůsobovat krmný režim aktuální situaci a také počtu plodů (zjištěných sonografií). Je potřeba případně omezovat výživu u březích zvířat (zejména bahnic) s jedním náčkem a velmi dobrou tělesnou kondicí (tím se brání vysoké porodní hmotnosti jedináčků, způsobujících problémy při porodu, a výskytu ketózy okolo porodu) a naopak u zvířat s vícečetnými plody, resp. u hubených zvířat, zvýšit přísun energie více koncentrovanou krmnou dávkou, čímž se omezí výskyt nízkých porodních hmotností jehňat z dvojčat a trojčat, které mnohonásobně častěji inklinují k hypotermii a hypoglykemií, a současně se tak předchází vzniku ketózy březích zvířat.

Co to vlastně je ketóza?

Obecně je to porucha energetického metabolismu, kdy s postupující březostí (zejména u ovcí) či nastupující laktací (zejména u koz) významně roste potřeba živin, a to zejména energie. Současně je ale u vysokobřezích přežvýkavců přísun živin přirozeně omezen tím, že vyvíjecí se jehňata (nebo kůzlata) v děloze matky zaujímají mnoho místa a utlačují tak bacher, čímž se celkový příjem krmiva omezuje. Hromadné problémy tradičně vznikají, pokud se výše uvedená situace zkombinuje s nedostatečnou či nekvalitní výživou (ad A). V principu může jít o dva typy nedostatku: 1) Kvantitativní, tj. celkově příjem malého množství krmiva, protože ho není víc k dispozici; 2) Kvalitativní, tj. málo kvalitní, nebo málo „koncentrovaná“ – lidově „jalová“ krmná dávka, ve které chybí vydatné zdroje energie. Jde o krmné dávky postavené na chudších objemných krmivech bez dostatečného příkrmu jádrem nebo kompletní krmnou směsí pro ovce a kozy. Ovce (nebo kozy) nemají v těchto situacích dostatečný přísun sacharidů, odčerpáváním velkého množství glukózy A) vyvíjecími se plody (především u bahnic) či B) vysokou tvorbou mléka (především u koz – starších a/nebo hubených), pak dochází k poklesu obsahu glukózy v krvi (fyziologické je 3,2–5,8 mmol/l,

versus 1,5–3,0 mmol/l při ketóze). V první fázi to zvíře kompenzuje odbouráváním tukové tkáně, při déletrvajícím deficitu následně i odbouráváním svalové tkáně. V případě těchto katabolických dějů (lipolýza), dochází v organismu matek nejen k produkci žádoucích volných mastných kyselin, ale i k nadprodukcí tzv. ketoláték (aceton, kyselina acetoctová a kyselina beta-hydroxymáselná, neboli beta hydroxybutyrát, zkratkou BHB). Ketolátky jsou toxické produkty, a pokud je jejich nadprodukce intenzivní, nestačí je organismus odbourávat a jejich koncentrace v organismu násobně stoupá z fyziologických 0,2–1,0 mmol/l na hodnoty 2–4 mmol/l, setkat se však lze i s hladinou 6 mmol/l. Tyto násobné hodnoty způsobují onu výše zmíněnou toxémii březích plemenic, projevující se apatií a nechutenstvím. Tím se stupňuje „podvýživa“ a roztáčí se spirála problémů.

Ke „ketóze z tloušťky“ může a stále častěji dochází i v onom druhém nešťastném případě, kdy ovce a kozy jsou dlouhodoběji velmi intenzivně krmené a mají velmi vysokou kondici v průběhu březosti a krátce po porodu (kondice 4 a více při pětibodové stupnici BCS – body condition score). Právě u zvířat ve vysoké kondici (tlustých) je potřeba myslet, že i tuková tkáň v organismu zabírá značné místo, což má za následek i menší kapacitu vlastního trávicího traktu. Přitom většina samic přežvýkavců laktuje „ze sebe“ = z části ze svých zásob, neboť nejsou schopny přijmout tolik, kolik vydávají (negativní energetická bilance). U zvířat s vysokou produkcí mléka a vysokou kondicí, dochází kolem porodu k nepřiměřeně velkému uvolňování tukových zásob, které způsobuje metabolické problémy, vč. přetížení jater.

Třetím, u malých přežvýkavců málo častým, typem ketózy je tzv. alimentární, což je situace, kdy velké množství kyseliny máselné je již obsaženo přímo v krmivu, a to v siláži. Pokud je jí tam opravdu hodně, buď sníženou chutností siláže nebo rozvojem celkového nechutenství, se opět může roztočit spirála problémů.

Všechny výše uvedené typy ketóz, mnohdy hromadné, jsou primárními dietetickými a zdravotními problémy (I.). Pokud ale především plemenic v největší zátěži onemocní jakoukoli nemocí (tj. primární), ať už infekční, orgánovou (např. poruchou trávení, acidózou), či parazitární, tak následným nechutenstvím či odčerpáváním živin, opět dochází k „podvýživě“ a druhotně/sekundárně může navíc dojít k rozvoji sekundární ketózy (II.)

Nejčastější konkrétní příčiny hromadných ketóz u ovcí a koz:

- 1. nedostatek energie v krmné dávce v průběhu březosti ovcí a koz, a to zvláště při vícečetných vrzích (dvojčata a vícerčata),
- 2. nevyrovnaná krmná dávka s nadbytkem dusíkatých látek (NL) a nedostatkem energie,
- 3. krmná dávka s vysokým obsahem vlákniny a nedostatkem proteinu a energie,
- 4. zkrmování siláží s vysokým obsahem kyseliny máselné (alimentární ketóza),
- 5. překrmování plemenic v době březosti,
- 6. nedostatek makroprvků v krmné dávce – P, Mg, Ca, ale i dalších,
- 7. nedostatek vybraných vitamínů (hlavně vitamínů skupiny B).

Stejně jako u jiných onemocnění, nesmíme ani u ketóz zapomenout na skutečnost, že k rozvoji tohoto onemocnění může přispět řada faktorů, například: dlouhodobá chronická podvýživa (malá úživnost pastvy, nízká kvalita krmiv, malá krmná dávka, nevyvážený poměr živin), parazitární infekce trávicího traktu, klimatické podmínky chovu – tepelný a chladový stres, intenzivní srážky, psychické stresory – přehánění zvířat, přeprava zvířat, jiná onemocnění apod.

Příznaky

Ovce a kozy s klinickou ketózou jsou obvykle slabé, malátné, neochotně se pohybují, často leží, jsou velmi hubené (případně velmi tlusté). Velmi častá je letargie s nezájmem o krmení a s nízkou motorikou bachoru, a to obvykle poslední 2 až 4 týdny březosti, případně krátce po obahnění a okocení. Typickým někdy rozpoznatelným příznakem u ovcí a koz s ketózou (v období před porodem/po porodu) je zapáchající dech po acetonu a u některých zvířat se také můžeme setkat s projevem skřípání zubů. Pohmat jater bývá u zvířat bolestivý. K někdy přítomným nervovým příznakům ketózy (vznikajícím v důsledku nedostatku glukózy) patří: neklid až nervozita, nekoordinovaný manéžový pohyb, kdy zvířata mohou narážet do překážek a následně padat, strnulá chůze a viditelné třesy apod. Letargie a apatie jsou projevem posledního stádia neřešené/nezvládnuté ketózy zvířat. U některých zvířat dojde k abortu, čímž může dojít ke zlepšení celkového zdravotního stavu. Zvířata hynou v průběhu několika hodin či dní.

U některých ovcí a koz se může rozvinout i subklinická forma ketózy ovcí a koz po jejich porodu (obvykle za 2 až 8 týdnů po porodu), která nemá jasné klinické příznaky.

Jak poznám, že jde o ketózu?

Je potřeba zvážit všechny faktory.

Primárně předchází situaci (zdravotní a výživovou) stáda. Výskyt výše popsaných klinických příznaků, tj. apatie, neochotu či malátnou chůzi, či ulehnutí zvířat, případně aborty.

Vyhodnotit tělesnou kondici, u ovcí pohmatem!!! a kriticky posoudit složení (kvalitu krmné dávky). Lze pohmatem vyšetřit játra a zhodnotit vydechovaný vzduch zvířete.

Klíčové je vyšetření moče nebo krve nebo mléka na přítomnost ketoláték. Lze orientačně používat například papírky pro stanovení obsahu ketoláték v moči (Ketophan aj.), případně k dispozici jsou i moderní přenosné analyzátoři (glukometry, ketometry).

Potvrzení musí být provedeno precizním laboratorním vyšetřením hladiny ketoláték a glukózy v krvi zvířat, které musí zajistit veterinární lékař.

Odlišení ketózy od jiných nemocí vyžaduje zkušenosti a cílené laboratorní analýzy, protože obdobně se může projevovat listerióza, hypokalémie, hypomagneziemie, dysbalance ve výživě (kvalita krmiv, obsah živin a jejich poměr, absence vybraných makro a mikroprvků či jejich nepoměr, nedostatek vitamínů aj.).

Mohu zvíře/zvířata vyléčit?

Léčba ketózy a její úspěšnost závisí na aktuálním stavu zvířete – především na stádiu březosti a na formě a stádiu nemoci.

Pokud zvíře ještě jeví zájem o okolí a je schopno přijímat krmnou dávku (tj. jde o mírnou formu ketózy), je potřeba krmnou dávku okamžitě optimalizovat. Pozornost by měla

být zaměřena na kvalitu krmiv a na obsah proteinu a energie, ale i obsah vlákniny. Základní strategií bývá zařazení lehce stravitelných sacharidů (obvykle melasa, krmný cukr, jadrná krmiva, kompletní krmné směsi aj.). Preventivně u stáda podáváme jadrná krmiva nejpozději pro poslední měsíc březosti. Právě v této době narůstá jak úroveň bazálního metabolismu, tak i potřeba krmiva, která se zvyšuje o 45 až 80 % v závislosti na četnosti vrhu. Zvýšená potřeba krmiva u březích ovcí a koz však v mnoha případech přesahuje vlastní, resp. skutečnou trávicí kapacitu organismu, což je problém v chovech, kde je krmná dávka postavena pouze na objemných krmivech bez zastoupení jadrných krmiv. Pamatujme si také, že k 80% přírůstku hmotnosti plodu dochází v posledních 6 týdnech březosti! Důležité je, aby kondice ovcí nebo koz v průběhu březosti nepřekračovala hodnotu 3,5 BCS.

U zvířat s příznaky akutní ketózy je potřeba podpořit energetický metabolismus cílenou dotací energie per os (tj. přes dutinu ústní). Chovatel by měl podávat per os např. 45 až 60 ml propylenglykolu 3× denně společně s 3 až 4 litry rehydratačního roztoku po dobu několika dní. Dále upravit krmnou dávku, jak je uvedeno výše, a doplnit do ní doplňky pro podporu trávení (kvasinky, přípravky s obsahem propionátu, výtažky z bylin apod.). Zařazení energeticky bohatých krmiv a způsob jejich zkrmování musí být vždy uvážlivé (aby nevzniklo riziko acidózy) a je vhodné o optimalizaci krmné dávky požádat specialistu v oblasti výživy ovcí a koz. Z krmné dávky u ovcí a koz s ketózou by měla být vyřazena krmiva nevhodná až špatné kvality (například siláže s vysokým obsahem kyseliny máselné, krmiva zaplísňená, jinak fyzikálně nebo chemicky změněná).

U zvířat v těžké akutní ketóze je nezbytná intervence veterinárního lékaře, který obvykle podá intravenózní infuzní roztok s glukózou a další injekční přípravky (aminokyseliny, vitamíny skupiny B aj.). Možností je také podpoření činnosti trávicího traktu aplikací bachorové tekutiny od zdravého zvířete, či stimulačními látkami (např. Prodigestan, Uniruminal). U zvířat s rozvinutou ketózou v poslední fázi březosti je na zvážení uskutečnění císařského řezu nebo vyvolání předčasného porodu, které povede k zotavení ovce nebo kozy, resp. k její záchraně. U ovcí a koz ve velmi pokročilém stádiu předporodní toxémie - kóma (neschopnost stát a úplná apatie až neschopnost držet hlavu či až boční poloha) je na zvážení jejich utracení.

Kromě výše dopodrobna probírané ketózy jsou dále zmíněny pouze bodově další faktory, které významně zasahují do udržení plného zdraví stáda březích ovcí a koz.

Kontrolní metabolický test

Kontrolu výživy a metabolických funkcí u březích zvířat (ve větších stádech) nejlépe zajistí vyšetření z krve reprezentativního vzorku stáda bahnic (koz) na metabolický a minerální profil. Nejvhodnější je ho udělat cca na konci 3. měsíce březosti, aby byla možná a účinná případná nápravná opatření při zjištění nedostatků.

Napájení

Zmenšený prostor v dutině břišní může vést i k omezené hydrataci zvířat, proto je potřeba zajistit trvalý přístup k čerstvé čisté napájecí vodě, příp. zajistit ustájení, krmení a napájení nemocných zvířat individuálně (v choulu).

Saturace mikroprvky a vitamíny

V období březosti ovcí a koz je potřeba myslet i na dostatečnou dotaci mikro-elementů a vitamínů. Mezi ty nejdůležitější patří kobalt, selen, jód, vitamíny A, D, E. Krmné lizy v tomto období nemusí stačit, a také nezajistí dotaci u všech zvířat. Vhodnější je zkrmování kompletní krmné směsí s potřebným množstvím mikroprvků a vitamínů.

Pozor na parazitózy

Parazitózy mohou vést až ke snížení příjmu krmiv a samozřejmě (endoparazitózy) vedou k sníženému využití živin z krmné dávky a chronické podvýživě. Pozor: Kontraindikace albendazolových preparátů v prvním trimestru gravidity.

Vakcinace

Myslete i na vybavení kolostra a mléka potřebnými protilátkami vůči nakažám, nejčastěji klostridiovým nakažám a nakažlivému kulhání ovcí - nakažlivé hnilobě paznehtů.

Pozor na respirační infekce

V ovčinech s nedostatečnou kubaturou vzduchu, slabým větráním a hlubokou podestýlkou hrozí horší zoohygienické podmínky, které se mohou manifestovat rozvojem řady respiračních infekcí, zejména pasterelózou.

Výsledek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství při České technologické platformě pro zemědělství a za institucionální podpory MZE-R00518 a projektu NAZV QK 1910082.

MVDr. Soňa Šlosárková, Ph.D.¹
Ing. Stanislav Staněk, Ph.D.²
MVDr. Petr Fleischer, Ph.D.¹
MVDr. Jiřina Marková, Ph.D.¹

¹ Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i.
² Mikrop Čebín, a.s.

Vážení chovatelé,

krátce před vytištěním tohoto čísla Zpravodaje jsme obdrželi od pana Jana Šefce příspěvek na vlčí téma. Chovatelova osobní zkušenost s vlky nepotřebuje další komentář. V rubrice ÚŘEDNÍ DESKA naleznete jeho dopis řediteli AOPK Praha.

Redakce Zpravodaje

■ PŘÍBĚH ZEMĚDĚLCE HONZY A JEHO SOUSEDA

Honza již jako malý kluk měl rád zvířata. Už na základní škole sám začal chovat králíky. Nebyl to žádný troškař, jednu dobu jich měl i 50 kusů. Jak Honza rostl, pokukoval po něčem větším. Rozhodl se, že bude chovat ovce. Začátek chovu byl skromný, všeho všudy jen 3 kusy. Postupem času chov rozšiřoval až do stavu, který je v Čechách větší. Dnes Honza chová 1300 ovcí základního stáda, 54 beranů a 2000 jehňat. K tomu obhospodaruje 371 hektarů luk a pastvin. Jak k takovému množství Honza přišel, když nebyl synem ředitele Státního statku, ani nezdedil nic v restitucích?

Jednoduše tím, že u práce přemýšlí a dělá 15 hodin denně 7 dní v týdnu. Po nocích čte odborné články, místo bulvárních novin. Zavádí nové poznatky do praxe. Podařilo se mu vyšlechtit stádo na vysokou plodnost a výbornou zmasilost. Díky tomu dosahoval výborných ekonomických výsledků a velebil svoji farmu. Jeho obchodní partneři se o jeho zvířata jenom perou.

Přesto všechno má Honza smůlu. Je to už 6 let, co mu do života vstoupil arogantní a bezohledný soused, který začal chovat velké šelmy. Soused chová kde co, třeba i jeleny, srnce, divoká prasata. Je to špatný hospodář. O svoji zvěř se moc nestará, a ta se mu přemnožila. Aby napravil svoji nemohoucnost pořídil si vlky, v domnění, že mu pomůžou regulovat jeho zvěř. Sousedova myšlenka by nebyla špatná, kdyby neměl sousedy, kteří pasou dobytek na svých pastvinách.

Soused nekouká napravo ani nalevo. Svůj plán se rozhodl zrealizovat, pořídil si vlky. Ihned dal všem sousedům vědět, že vlk je plaché zvíře a není se čeho bát. „Vlk není zlý, je to ohromný dobrák, kterého jen tak nikdo v přírodě nevidí. Bude chytat nemocné, slabé kusy jelení, srncí a černé zvěře.“

Honza není žádný hlupák, proto svého souseda upozorňoval, že se zbláznil... Bohužel on si vedl svou. A co se nestalo?! Vlk zjistil, že na souseda je lepší se vykašlat. Na co se honit za nějakou srnkou, když Honza má v ohradě švédské stoly? Hup! Dvacet kusů za pár minut leží v krvi. Doslova ráj ve vlčí zemi.

Honza se může hrůzou zbláznit. Běží za sousedem, ať s tím něco udělá, že jeho vlk rdousí jeho ovce. Soused sedí „nabubřele“ na své židli a mumlá, že to není jeho problém, že ho to nezajímá. Honza to nechápe... Jak nezajímá? Tvůj vlk žere moje ovce! Vlk žere tvoje ovce, protože je nemáš v dobré ohradě. Jak je nemáš v dobré ohradě? Ovce chovám 25 let a nikdy mi z ohrady neutekly. Kamaráde nová doba! „Já jsem se rozhodl, že budu mít vlka a ty si troubo udělej nějaké opatření, aby ti neškodil.“ „A co mám rychle dělat, sousede, když mám oplocení dlouhé 42 km? Čtyřicet dva kilometrů jsem budoval postupně po dobu 25 let.“ „To já nevím, kamaráde, je to tvůj byznys, tak se starej!“

Honza lamentuje, co je ten soused za arogantního lumpa, když něco chová a nevdá mu, že to ostatním škodí. „Sousede, ovce trpí, dochází k týráním!“ „Mě to nezajímá, můj vlk mi v mém lese neškodí, ba naopak.“

Honza je v koncích, hledá rychlé řešení. Ploty rychle nikdo nepředělá a sousedovi vlci útočí čím dál více. Malá naděje mu

blýskla. Musíme svoje ovečky po setmění hlídat. Jeden ochotný zaměstnanec se mu nabídl, že do toho půjde. Takto to začalo...

Jak se setmí, musíme hlídat ovečky, aby jim neublížil vlk našeho nabubřelého souseda. Prima, ono to funguje, vlk dal pokoj. Ale každá mince má dvě strany. Ono to funguje, ale kdo to zaplatí? „Sousede, musím hlídat tvého vlka, když ty to neděláš, koukej mi to zaplatit.“ Soused: „Myslíš, já nevím, uvidíme, nějak se snad dohodneme.“ Honza každou noc hlídá, někdy ale neuhlídá. Honza: „Hlídám, hlídám a stojí mě to mnoho peněz. No musím vydržet, soused snad začne platit.“ „Sousede, kdy mi zaplatíš hlídání tvého vlka?“ Soused: „Už brzy, snad... Uvidíme...“

Stále stejná písnička. Samé sliby a žádný skutek. Proč taky, když moje ovce sousedovi neškodí. Jak plyne čas, Honzovi dojde trpělivost a s ostatními zemědělci zorganizuje demonstraci, aby se i ostatní lidé v kraji dozvěděli, jaký je soused arogantní bezohledný „nemakačenko“, neschopný cokoli udělat, aby Honzovi pomohl.

Ostatní lidé nechápou, proč Honza křičí, když sousedův vlk je tak užitečné zvíře. Honza souhlasí s tím, že vlk je užitečné zvíře, ale když žije na Aljašce, kde lidé nežijí a nechovají hospodářská zvířata.

Honza neví kudy kam. Po nocích přemýšlí, zda nebude lepší ovečky zrušit a jít dělat něco jiného. „Mám je rušit, když jsem do nich investoval všechny vyděnané peníze? Mám je rušit, když mám nejlepší výsledky široko daleko?“ Když předělám ploty, kdo je bude udržovat, vždyť jich mám 42 km. Chytráci mi radí elektrický drát 20 cm nad zem, aby vlk nepodlezl. „Kdo to bude vysekávat, na to nemám lidi ani peníze.“ Honza tlačí na souseda, ať něco dělá, nebo zkrachuje, že nemůže zadarmo hlídat jeho vlka, že na to už nevydělá. Soused na Honzu kašle. Stále mu tvrdí, že má špatné ohrady a radí mu, ať si je předělá.

Honza nemá peníze, protože platí za nočního hlídače. Neví kudy kam. V novinách píšou, že se farmářům poskytují dotace na oplocení proti sousedovým vlkům. Jak lákavě to vypadá. Honza to prověřuje a realita je jiná!

Honza by musel mít svoje peníze na zaplacení firmy, která oplocení realizuje. Musel by umět honit úředního šimla. Musel by mít štěstí, aby sehnal všechna potřebná razítka. Co Honza má? Akorát díru v rozpočtu za léta, kdy odháněl sousedova vlka.

Honza poslouchá rádio a tam říkají, že soused objednal týpka, který zkontroluje jeho ohrady, aby se zjistilo, kde má Honza díry v plotě.

Honza má ploty, z kterých ovce nikdy neutekly, to není potřeba kontrolovat!

Sousedova nemohoucnost a arogance nemá obdoby! Soused, ty chováš vlka, tak se o něj postarej. Postav si ploty, aby mi neškodil. Proč neustále přehazuješ svoji odpovědnost na mě? Já mám svých starostí s ovci dost, nevím, co dřív. Soused, chovej se tak jak se chovám já. Snažím se k slušným lidem, chovat slušně. Ale jak se mám chovat k tobě, když jsi tak arogantní a neomalovaný? Cti cizí majetek a nechovej se velkomožně. Naslouchej druhým a možná ti dojde, jaký jsi. Doufám, že ti to sousede dojde dřív, než mě z tebe klepne pepka.

Honza

METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2021

OVCE

Stále platí povinnost vyšetřovat na:

Brucelózu ovcí a koz (*B. melitensis*)

- **Plemenní licentování beraní** 1× ročně (**EpC100**)
- **V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka** nebo v nichž se **provádí kontrola užitkovosti**, se vyšetření provádí **1× ročně**. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných beránků (**EpC111**)
- **Všechny zmetalky** - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání (**EpC120**)
- Při podezření nakažení se vyšetřují **zmetci**, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. (**EpC130**)

Stále platí povinnost provádět:

- **Genotypizaci** - stanovení genotypu prionového proteinu Zvířata v rámci šlechtitelského programu podle jednotlivých plemen vybraných SCHOK a Dorper Asociace CZ (**EpC310**)
- **Genotypizaci** - Parentitu
Vzorek se odebírá od plemenných zvířat chovatele (beránci) vybraných SCHOK a Dorper Asociace CZ z hospodářství v kontrole užitkovosti. Hospodářství musí být prosté Maedi-Visna na základě vyhodnocení laboratorního vyšetření z předešlých let. V případě, že se jedná o nové hospodářství v kontrole užitkovosti, bude do parentity zařazeno až po negativním sérologickém vyšetření na Maedi - Visna. Kritérium negativního hospodářství na Maedi-Visna se netýká hospodářství s chovem plemene Šumavská ovce. Pozitivní hospodářství na Maedi-Visna může být do parentity zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření (**EpC313**)

METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE 2021

KOZY

Stále platí povinnost vyšetřovat na:

Brucelózu ovcí a koz (*B. melitensis*)

- **Plemenní licentování kozlí** 1× ročně (**EpD210**)
- **V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka** nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1× ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou

Stále platí povinnost vyšetření na:

TSE - Klusavku

- Uhynulá, utracená a nutně poražená zvířata starší 18 měsíců nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001 (**EpC322**)

Maedi-Visnu

Hospodářství musí být prosté na základě vyhodnocení laboratorního vyšetření z předešlého roku ze strany KVS SVS anebo se jedná o nové hospodářství zařazené do kontroly užitkovosti, respektive již ozdravené hospodářství. Pozitivní hospodářství z předešlých let může být do monitoringu zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. Seznam hospodářství v kontrole užitkovosti poskytne SCHOK a Dorper Asociace CZ (**EpC400**)

- V hospodářstvích (stádech) v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1× ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných beránků

Pro rok 2021 zůstává povinnost vyšetřovat zvířata určená pro plemenná zařízení na tyto nákazy, jedná se o vyšetření hrazená ze státního rozpočtu:

- **EPIDIDYMITIDU BERANŮ (*Brucella ovis*)**: celkem 3× před zařazením berana do střediska pro odběr spermatu, dále 1× ročně
- **BRUCELÓZU (*Brucella melitensis*)**: celkem 2× před zařazením berana do střediska pro odběr spermatu, dále 1× ročně
- **BORDER CHOROBU OVCÍ**: celkem 2× před zařazením berana do střediska pro odběr spermatu, dále 1× ročně

Metodika kontroly zdraví zvířat stanoví lhůty odběru, tato povinnost vyplývá z přílohy č. 9 vyhlášky č. 380/2003 Sb.

v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných kozlíků (**EpD221**)

- **Všechny zmetalky** - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání (**EpD200**)
- Při podezření nakažení se vyšetřují **zmetci**, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. (**EpD230**)

Stále platí povinnost vyšetření na:

Tuberkulózu

- V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka se vyšetřuje jedenkrát ročně 25% samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna) - (**EpD100**)

TSE - Klusavku

- Všechna uhynulá, utracená a nutně poražená zvířata starší 18 měsíců nevykazující změnu chování nebo příznaky

postížení nervového systému, v souladu s nařízením Rady a EP (ES) č. 999/2001 (**EpD312**)

Artritidu a encefalitidu koz

Hospodářství musí být prosté na základě vyhodnocení laboratorního vyšetření z předešlého roku ze strany KVS SVS anebo se jedná o nové hospodářství zařazené do kontroly užítkovosti, respektive již ozdravené hospodářství. Pozitivní hospodářství z předešlých let může být do monitoringu zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. Seznam hospodářství v kontrole užítkovosti poskytne SCHOK.

- V hospodářstvích (stádech) v nichž se provádí kontrola užítkovosti, se vyšetření provádí 1× ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných kozlíků (**EpD400**).

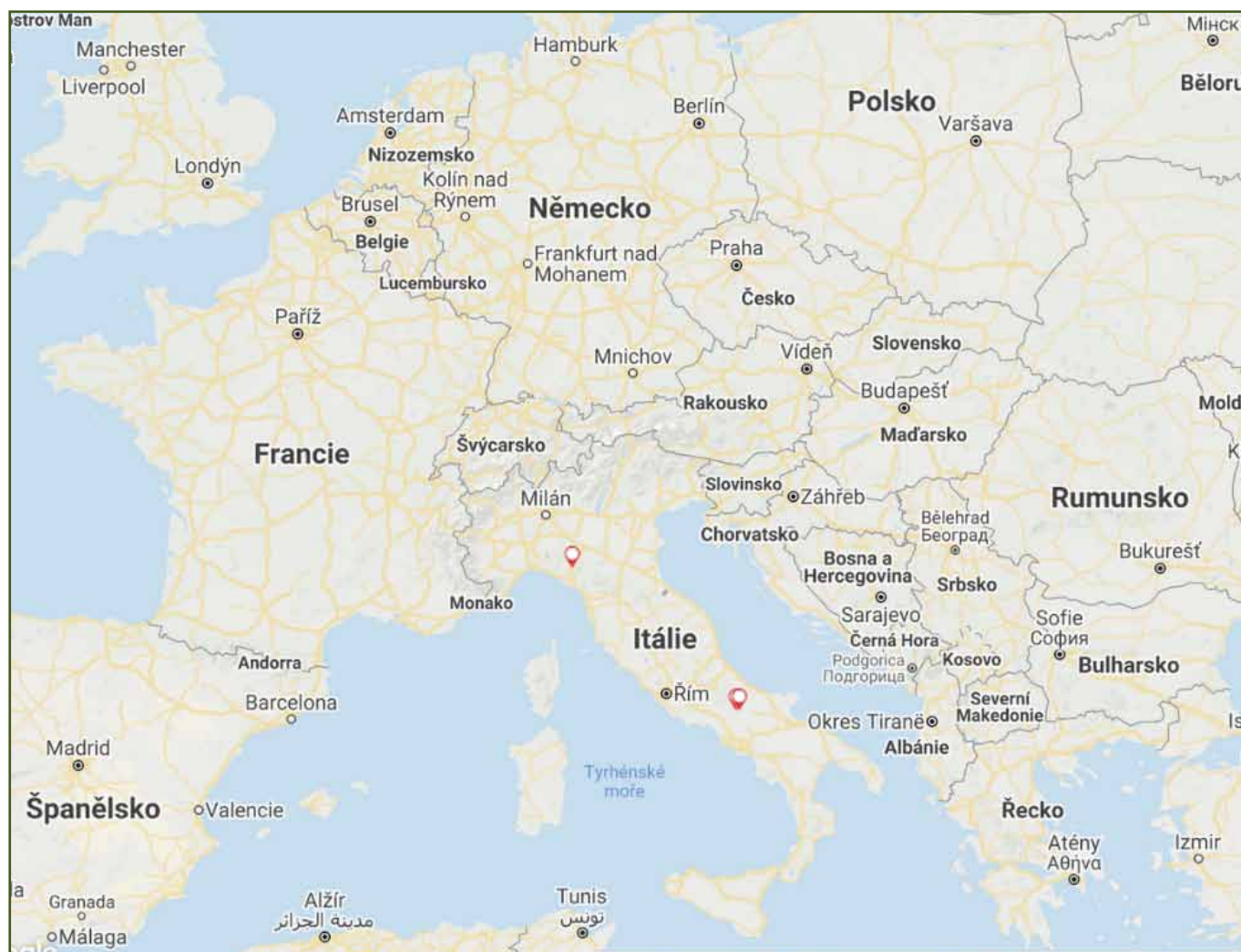
■ NÁKAZOVÁ SITUACE U MALÝCH PŘEŽVÝKAVCŮ KE 13. 11. 2020

Brucelóza ovcí a koz

- Brucelóza u ovcí a koz je vleklé onemocnění, projevující se zejména aborty, respektive záněty varlat a nadvarlat a záněty dalších částí pohlavních orgánů. Nakazit se mohou velbloudi, skot, pes nebo i člověk. Vyskytuje se především ve Středomoří a na Blízkém a Středním Východě. Původce se u infikovaných koz, ovcí a velbloudů dlouhou

dobu vylučuje do mléka, které je poté významným zdrojem infekce. Velké množství bakterií je vylučováno při abortu nebo předčasném porodu.

- Brucelóza ovcí a koz nebyla v ČR nikdy zaznamenána a při vstupu ČR do EU bylo dne 31. března 2004 celé území ČR prohlášeno za oficiálně prosté brucelózy. Pro udržení nárůzy je nutné provádět monitoring uvedené nárůzy.
- V roce 2020 je na tom Evropa z hlediska této nárůzy příznivě, jelikož zatím jsou hlášena ohniska pouze v Itálii.

zdroj ADNS

■ OTEVŘENÝ DOPIS PANU RNDR. FRANTIŠKU PELCOVI, ŘEDITELI AOPK PRAHA

15. 11. 2020

Vážený pane doktore,

rád bych Vám osvětlil svůj problém s vlky. Jak jistě víte, chovám 1300 ovcí a 2000 jehňat. Ovce paseme na cca 300 ha. Oplocení máme z pletiva, jehož délka je 42 km.

Abych zachránil ovce před útoky vlků, musel jsem přijmout rychlé řešení. Rychlé řešení v mé situaci spočívá v nočním hlídání stád. Noční hlídač objedne oplocení a u ležícího stáda zastaví. Vystoupí z vozu a několikrát zakřičí výzvu vlkům: „*Táhněte pryč, vy hajzlové!!!*“ Vlk, jelikož je plaché zvíře a člověka se bojí, by měl na tuto výzvu reagovat.

Do letošního podzimu bylo toto hlídání relativně účinné. Proto Vaše tvrzení, že hlídač jezdí autem a vlci se auta nebojí, pravdivé není. Taktéž Vaše informace veřejnosti, že hlídač z auta nevyleze, když prší, není pravdivá. Hlídač je poctivý chlap, který má zodpovědnost, a mohu Vám garantovat, že svoji práci dělá na 100 %. Jeho práci jsem si ověřil při průtrži mračen. On ten chudák nečekal v autě až přestane pršet, ale i v tom nečase konal svou povinnost, jakou jsme si domluvili. Nebude tedy problém v hlídači, ale ve vlcích, kteří nerozumí česky.

Neumím si vysvětlit, proč vlk neuteče, když je plaché zvíře, a člověka se bojí. Možná to bude tím, že hlídač volá česky a oni mu nerozumí, neboť jejich „rodná řeč“ je němčina. Jinak si to nelze vysvětlit...

Když vlk nereaguje na volání: „*Táhněte pryč, ty hajzle!!!*“, musí nastoupit těžší kalibr. Tím je vystřelená světlice se zvukovým efektem. Dle zkušeností kynologů mají psovitě šelmy velmi vyvinutý sluch oproti člověku. Lze tedy předpokládat, že vlk, jelikož je psovitá šelma, a ještě k tomu plachá, bude na světlice reagovat. Bohužel ani po tomto výstřelu vlci neopouští svoje pozice. Když už o půlnoci majitel stáda nemá žádný prostředek, jak vlka odehnat, volá na CHKO. Dostane se mu odpovědi, že v této situaci je každá rada drahá.

Je skvělé, že v pondělí ráno má CHKO a AOPK plno nápadů a hýří svými myšlenkami na všechny světové strany. Jedna myšlenka mě ale natolik zaujala, že jsem ji začal prověřovat.

„Chovatel si řádně nezabezpečil stádo!
Nabízíme 100% dotace na ochranu stád.“

Stále mi to nedocvaklo... Na co že se poskytuje ta dotace??? Na ploty 1,20 - 1,40m vysoké, doplněné elektrikou.

Asi jsem cvok, ale stále nevím, proč v zoologické zahradě v Troji mají 3metrový plot a v Srní na Šumavě dokonce 4metrový. Já jsem si vždy myslel, že to tam mají proto, aby jim vlk neutekl. A ono ne! Oni to tam mají jen tak na okrasu. To jsem bohužel doteď nevěděl...

Tak se budu řídit zkušenostmi z Německa. Postavím si plot 1,40 m vysoký doplněný o dva elektrické dráty, jedním nahoře a druhým u země.

Budu doufat, že vlci, kteří přišli z Německa, jsou uvědomělí a plot 1,40 m nepřekonají. Postavím si toho 40 km a pak konečně budu v klidu spát. Ušetřím za nočního hlídače a ovce budou v bezpečí.

Říkám si: „**Probud' se, člověče! Co ti to nabízejí,** vždyť to jsou odborníci, kteří vlka nikdy neviděli.

- Oni mu nemuseli stát v tváři tvář.
- Nemuseli se bát o svůj holý život.
- Nemuseli ročně ze své kasy platit 500 000 Kč za hlídače.
- Nemuseli odklízet mrtvolky ovcí.
- Nemuseli shánět stáda, aby je ochránili.
- Nemuseli v dešti řvát na vlky.

Co vlastně museli?! (AOPK)

- Uklidnit veřejnost. – Vše je v pořádku.“

A potom si všichni říkají: „To jen ten líný velkochovatel, co si neumí zabezpečit stádo, otravuje a snaží se nám vnutit myšlenku, že tu není něco v pořádku.“

To né, pane Šefc, u nás je vše v pořádku!“

Ano, asi... Stát poskytuje 100% dotace na ochranu stád. Bohužel je smutné, že skoro žádní zemědělci tyto peníze nevyužili. Možná je nechtějí, protože mají peněz dost. Anebo je problém někde jinde?

Nebude ten problém v naivitě úředníků, kteří mnoho let studovali přírodu a vlastně toho o té místní moc nevědí? A kdyby chtěli vědět, mohli přijmout nabídku návštěvy pastviny při útoku vlků. Ale očividně nechtějí. Příroda v knížkách a za monitorem je trošku jiná, než ta ve dvě hodiny ráno v dešti na pastvině s ochočenými vlky.

Je potřeba přestat ze zemědělců dělat hlupáky. Začít používat zdravý rozum a uznat svoji NAIVITU. Začít rychle řešit ochočené predátory.

Neboť jak z ní heslo nás, zemědělců z Broumovska:

„Pozor!!! Vlk trávu nežere, ale jednou sežere Vás.“

S pozdravem
Jan Šefc

www.vlktravunezere.cz

TERMÍNY AKCÍ NA ROK 2021

Termíny akcí 2021		
13. 2.	So	Masopust na Zlobici
19. 2.	Pá	Rada plemenných knih ovcí, Zlobice
20. 2.	So	Krajské shromáždění Moravskoslezského krajského sdružení
26. 2.	Pá	Krajské shromáždění Kraje Vysočina
26. 2.	Pá	Krajské shromáždění Pardubického krajského sdružení
27. 2.	So	Krajské shromáždění Libereckého krajského sdružení
05. 3.	Pá	Krajské shromáždění Zlínského krajského sdružení
06. 3.	So	Krajské shromáždění Královéhradeckého krajského sdružení, Zlích u Barunky
12. 3.	Pá	Krajské shromáždění Jihomoravského krajského sdružení, Zlobice
13. 3.	So	Krajské shromáždění Jihočeského krajského sdružení
20. 3.	So	Vítání jara na Zlobici
20. 3.	So	Krajské shromáždění Plzeňského krajského sdružení
22.-24. 3.	Po-St	Kurz stříhačů ovcí I., Nový Přerov
24.-26. 3.	St-Pá	Kurz stříhačů ovcí II., Nový Přerov
11.-14. 4.	Ne-St	TECHAGRO 2021, Národní výstava hospodářských zvířat, Brno
11. 4.	Ne	„Brno Challenge“ – soutěž stříhačů ovcí
24. 4.	So	Členská schůze - shromáždění delegátů SCHOK z.s.
24. 4.	So	Ratibořice, Ovčácké slavnosti v Babiččině údolí, krajský den Královéhradeckého sdružení
30. 4.	Pá	Čarodějnice na Zlobici
01. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů na Zlobici
01. 5.	So	NT plemenných beranů šumavská ovce, Michlova Huť
01. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů Královéhradeckého kraje, Rýzmburk
14. 5.	Pá	NT plemenných beranů Úbořsko - penzion u Jandů

14. 5.	Pá	Klasifikace plemenných beranů LA ze stáje Farma Prokeš, Smilovice
14.-15. 5.	Pá-So	Setkání Klubu chovatelů ovcí zwartbles, Starý Rokytník
14. 5.	Pá	NT plemenných beranů a kozlů Pěňčín
22. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů Košařiska, Jarmark
22. 5.	So	Slavnosti stepí - Raná u Loun
28. 5.	Pá	Den dětí v Libereckých kasárnách
29. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů Strakonice
04. 6.	Pá	Členská schůze České asociace stříhačů, Vrbětice
05. 6.	So	Selský den Vrbětice, Mistrovství republiky ve stříhání ovcí, Mistrovství Valaška v ručním stříhání ovcí
05. 6.	So	Ovčácký den Bezděkov u Úsova
12. 6.	So	Ovčácký den na Valašsku, Rožnov pod Radhoštěm
12. 6.	So	Krajské shromáždění Středočeského krajského sdružení, ENT plemenných beranů vřesové ovce, NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
25. 6.	Pá	Klasifikace plemenných beranů texel ze stáje, Hrusice
1. 7.	Čt	ENT plemene skudde, Nová Ves Týniště nad Orlicí
24.-25. 7.	So-Ne	Chovatelský den Západočeského krajského sdružení a krajská výstava ovcí a koz, Horšovský Týn
30. 7.-1. 8.	Pá-Ne	„Gorolski Święto“ 74. mezinárodní folklorní setkání Jablunkov
08. 8.	Ne	Borovany, Ovčácké slavnosti
14. 8.	So	OVENÁLIE - Ovčácké slavnosti na Zlobici, celostátní výstava plemen ovcí a koz
14. 8.	So	Schůze klubu merinolandschaf
19. 8.	Čt	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Valašská Bystřice
19.-22. 8.	Čt-Ne	AGROKOMPLEX Nitra, Slovenská republika
21. 8.	So	Mistrovství Gorolů ve stříhání ovcí
26.-31. 8.	Čt-Út	Země živitelka, České Budějovice

29. 8.	Ne	Šampionát beranů ZW na výstavě Země živitelka
29. 8.	Ne	NT beranů Země živitelka
04. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů Podvíhov
04. 9.	So	NT plemenných kozlů Sosnová
05. 9.	Ne	NT plemenných kozlů Nové Město nad Metují - Krčín
07. 9.	Út	NT plemenných kozlů Nezvěstice
08. 9.	St	NT plemenných kozlů Morkovice
08. 9.	St	NT plemenných kozlů Malý Ratmírov
09. 9.	Čt	Krajská výstava ovcí a koz Kraje Vysočina, Radešinská Svatka
9. 9.	Čt	NT plemenných kozlů Tábor
10. 9.	Pá	NT plemenných beranů a kozlů Žumberk - Částkov
11. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů na Zlobici
13.-15. 9.	Po-St	Kurz stříhačů ovcí na Zlobici
17.-18. 9.	Pá-So	Hradecké dožínky, krajská výstava Královéhradeckého sdružení
18. 9.	So	Otevřené mistrovství v ručním stříhání ovcí při KH dožínkách
18. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů, ENT plemenných beranů charollais, Sedlčany
22. 9.	St	NT plemenných beranů a kozlů Rožnov pod Radhoštěm
25. 9.	So	NT plemenných beranů Strakonice
25. 9.	So	NT plemenných beranů Podhůra
28. 9.	Út	Svatováclavský trh plemenných beranů a kozlů Pěnčín, ovčácký den Libereckého krajského sdružení
29. 9.	St	NT plemenných beranů Žabčice
01. 10.	Pá	NT plemenných beranů Opatov
7.-10. 10.	Čt-Ne	Lysá nad Labem, výstava Náš chov 2021

07. 10.	Čt	ENT plemenných beranů zwartbles, ENT plemenných beranů ovce ouessantské, ENT kozlů plemene koza zakrslá (holandského typu) a národní šampionát tohoto plemene, NT plemenných beranů masných a kombinovaných plemen - Lysá nad Labem
08. 10.	Pá	ENT plemenných beranů romanovské ovce a clun forest, předvádění plemen ovcí a koz, ocenění šampionů - Lysá nad Labem
9. 10.	So	Národní šampionát clun forest sheep, Národní šampionát romanovských ovcí - Lysá nad Labem
10. 10.	Ne	Národní šampionát plemene anglonubijská koza včetně ENT kozlíků - Lysá nad Labem
16. 10.	So	Ovčácký den Moravskoslezského krajského sdružení, NT plemenných beranů Vendryně, ENT oxford down,
16. 10.	So	NT plemenných beranů Slušovice
16. 10.	So	NT plemenných beranů Rýzmburk
22. 10.	Pá	NT plemenných beranů a kozlů Úbořsko, penzion u Jandů
23. 10.	So	NT plemenných beranů Zlobice
23. 10.	So	NT plemenných beranů Lhotka u Telče
29. 10.	Pá	NT plemenných beranů romney Vrbětice; Členská schůze klubu chovatelů ovcí romney
30. 10.	So	Klasifikace plemenných beranů Horský statek Abertamy
03. 11.	St	ENT plemenných beranů valašské ovce, NT plemenných beranů Bludovice u Nového Jičína
04. 11.	Čt	NT plemenných beranů Nečtiny-Březín
5.-6. 11.	Pá-So	23. Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, hotel Luna, Kouty
09. 11.	Út	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Žilina u Nového Jičína
11. 11.	Čt	NT Počátky, klasifikace ze stáje
13. 11.	So	NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
20. 11.	So	Zabijačka na Zlobici, vepřové hody, country hudba
04. 12.	So	Advent na Zlobici

ZMĚNA TERMÍNŮ VYHRAZENA